

310268 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ జూలై నెల 5-వ తేది బుధవారము

No.. 81

సంపుటము ౯

మండు భివా మ సంవత్సరము, ఆషాఢ మాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౦.

సంచిక ౮౧

క్రొత్త గారాబ డీన

190

జర్మనీ దేశపు

సీమ కమలములు

ఆషాఢ మాసమున సీమ కమలములు యిదివరకు లేదు యిప్పుడు జర్మనీ దేశమునుంచి ఆసలు కమలములును బహుళంగా రాబడినవి. ఇవి ప్రతివారము పరిశీలించి చూడవలయును. ఆసలు కమలములున్న యీ కమలములున్న కనిపెట్టడమునకు కేశ్యము కాని ముదిపు కలిగియుండును. ధర నిండా పరకము యిందున కట్టబడునట్లుంటి నగు అడ్డెలు గెక్కిలీను గొట్టగాజులు కమ్మలు, పోగులు, చేపిలు, ముక్కుగొట్టములు, చంపపములు చివ్చలకు చెవులో వేయవలగటములు క్రొత్త కమల పుంగరములు యింకా అనేక విధములైనట్లు వంటి నగు అప్పుటం సవరంబుగాయితో గారంటిగా తయారుచేసి యివ్వబడును. తయారు చేసినవి. రెడిగా అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. తపాలములముగా వీటిగా పంపబడును.

నగలుధరలు వివరములు

కమ్మలు జత ౧ కి రూ 20 X 45 చండ సరాలులు జత ౧ కి రూ 45 X 65
పోగులు జత ౧ కి రూ 20 X 35 పుంగరము ౧ కి రూ 20 X 60
సెపిలు ముక్కుగొట్టం ౧ కి రూ 3-8 X 0 క్లావరు జత ౧ కి రూ 10 X 20
చేపి ౧ కి రూ 12-8 X 15 ఆర్డినరి ముక్కుగొట్టము రూ 1 1/2 X 2 1/2
బులాడు ౧ కి రూ 12 X 15 కొండెట్ల ౧ కి రూ 50 X 100

జి. బి. రామన్న అండు కంపెనీ, 69 నారాయణ మొదలి వీధి.

అక్కినుసయము ఉదయం 6-10 గంటలవరకు సాయంత్రము 5-8 పోస్టుబాక్సు 271 మద్రాసు.

బంగాళా దేశమునను మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమ్మకమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనమురూ 1,75,000.

చైర్మన్లు:— జడ్జి, సబ్ జడ్జి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

చాన్స్ అఫీసు:— 8, 8/1 అక్కినియన్ వీధి, డక్కా.

(బాంబాయి:— కలకత్తా 212 బా బజారు వీధి, 155-1 అప్పురు చిట్టూరోడు (హోవబజారు) హోబన్ రోడ్డు (బారాబజారు)
భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమెన్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డాబ్బలింగు, కాకి, ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దినమున తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

(1) గృహ వైద్యము (తెంగాలి) (2) కామకామము (3) పరిశీలన తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (నాగరి) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు తెంగాలి) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము వార్షికు విధము. (బ్రహ్మయోగము యినాం) మకరధ్వజ తులము 1-కి ధర రూ 4; (9) జ్వరమాలిక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; కరవాడ్యసల బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవనప్రాసన సేతు 1-కి రూ 4.

ఇ సా న థ లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కలిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ సా న

తిమురునాయుపు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యౌషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల నుకాణములందు, బ్రహ్మశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిరియాకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)ప్ర

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన పద్మాని, క్లావ్ డైమన్, యస్ చంద్ర, సావా బొలామణి, మోహన్, వంకన్, పార్థి, బొంబాయి, కేవలతెల, రాజాశి, నగ్నయిని మంగళూరు మొదలగు ప్రకముల గాజులు అన్ని వైజుల లోను స్టాక్ లో సిద్ధముగా నున్నవి. ఇష్టములేనివో తీసుకొని వైకము వాడవలయును. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, (1842) గురుస్వామి శెట్టి (4) వల వర్తకులు చైనాబజారులోడ్డు, పడరగు.

అమృతాంజనము తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇతర వీవిధమైన నెప్పులను కూడా మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయమగును. వెల 0-10-0 అణాలు అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము (2112-688) ఈ అపూర్వగ్రంథముల్లో జర్మనీ గారడి, యా ద్విహస్తాభూషణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, చంద్రకామ్రము భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానా చీట్లపేక లిపి పాలు విచిత్రవిశేషవిధములు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యు మాముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కరీములైన తలకాయచేత మామలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన కైతిని వ్రాయబడి యున్నది ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్తముగా మేల్ చేయగలర: గ్యాంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడుడు పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

గృహ నిర్మాణము 109 కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక. మా క్షుణ్ణ కడవలమిద గంజామునుంచి. పేట కలకత్తా తెచ్చించుటచే కవుకగా ప్రకటనైన, పేటమానులు కమ్మలు, దూలములు, రత్నములును చిల్లరగానున్న, కర్తవ్యులకు టోకు ఫలకమును విక్రయించు చున్నాము. చెన్న పట్టణం కట్టకంపె మా కేట్లు కట్టుక, రియలు ఛార్జీలు కూడా తక్కువగా నుండును, కాబట్టి వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను. ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి పేట కలకత్తా, కాకినాడ.

ప్రథమ సంవత్సరమునందే మంచి లాభము గిట్టును
ది బెంగాల్ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

THE BENGAL SPINNING & WEAVING COMPANY, Ltd.

హెడ్ ఆఫీసు, 172, బాబజారు వీధి, కలకత్తా.

మూలధనము రూ 12,00,000 లు (పందెండు లక్షల రూపాయలు)

మూలధనము పెంచించుటకు అధికారము గలదు.

పెద్ద కర్మాగారము స్థాపించబడియున్నది. అగ్నిరక్షముల ధోరణులు, చీరలు, మర్రింగులు, బొటెంగులు, బెడ్ షీట్లు, తువాలలు, పలుమాదిరిల ఖద్దరు కట్ట్రులు తయారు చేయబడుచున్నది. దినము 1-కి కెయ్యి గజముల గుడ్డ తయారుచున్నది. శుభ్రమైన చాలావాటాలు గుత్తుగా పుచ్చుకొన బడినవి. మద్రాసు రాజధానికి కొన్ని వాటాలు మాత్రమే తీయబడియున్నవి.

వాటాలను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను.

వివిధములు తెలుసుకొని గోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు తెనుగు భాషలో వ్రాసుకొనవలెను.

జి. ఆర్. గుప్తా, కొత్తపేటవీధి, బెజవాడ.

G. R. Gupta, Kottapeta Street, BezWada.

తూర్పుబంగాళపు పంచదార మిల్లులు లిమిటెడ్

55, ఎజ్రావీధి, కలకత్తా

123

ఇప్పుడు మాస్కీముంగు ముఖ్యమైన భాగము పరిష్కరింపబడినది. ఆహార, సాదియో సహజములలో మానవాభాతి అనుచోట కంపెనీవారు చెరుకునాటుకు 5000 యెకరముల (దై ౧౦) భూమిని ఒకటిగా కొనిరి. ఈసంవత్సరము మేము చాటు ప్రారంభించితిమి. జాతీయప్రయోజనముకై తమధనము వ్యయము చేయ నవకాశములేక దాచియుంచిన భారతాత్మ్యులు త్వరపడి యీకంపెనీలో ధనము పెట్టి పాలుగొని భారతదేశంలో ముఖ్యముగ నవసరముగ కావలసిన పరిశ్రమభివృద్ధికి శుభ్రపడవలయును.

భారతీయులమాత్రము వాటాలను 3 నెలలకేవలమాత్ర మివ్వకుం కొనవచ్చును. వలయు ధనము చేతురట్టుచో, నీనిని బ్రతిమిల్లివులలోన, ఆమెరికాలాను చేతురట్టుకు ప్రయత్నములు చేయబడును. అందువలన యిండియాలో మంచి ఉపయోగకరమగు లాభమును దెచ్చు పరిశ్రమభివృద్ధి భారతధనంతో సమకూరు నవకాశము జూపిచినవారగుదురు. అందులకు వారు పిదప పశ్చాత్తాపము నొందవచ్చును.

ప్రాప్తికృతులను, దరఖాస్తుపారములకును మ్యానేజింగు యేజెంట్లగు మెస్సర్సు యన్. యన్.

డికా అండు కంపెనీ 55 యెజ్రావీధి, కలకత్తా యని వ్రాసికొనవలయును.

Agents, Messrs S. S. Dean & Co., 55, Ezra Street, CALCUTTA.

నోటీసు

ది కర్నాటిక్ పేపరుమిల్సు, లిమిటెడ్

“వెక్సుఫార్డు హౌసు” కీల్సకం, మద్రాసు

1920 సం॥ రమునందు కంపెనీ ప్రాప్తికృతులను ప్రచురించి పంచి పెట్టినప్పటినుండి మద్రాసులో గాని లేక మద్రాసుకు సమీపమునగాని యంత్రాలయమును స్థాపించు ఉద్దేశ్యము లేదు. రాజసుహృద్దవరమునందు గోదావరి నది ఒడ్డున విశాలముగనున్న అనుకూలమైన 45 ఎకరముల స్థలము దొరికినది. సదరు స్థలమునందు గడ్డితో కాగితములను, వెదురునుండి కాగితపు గుజ్జును తయారుచేయుటకు కావలసిన కట్టడములు, యంత్రాలయములు మున్నగు నవి అతిత్వరితముగా ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. కాగితపు గుజ్జును కాగితములుగా మార్చుటయు, అట్లగు తయారుచేయుట కవసరమైన యంత్రములను ఏర్పాటుచేయుట మిక్కిలి ప్రత్యేకమైనదని డైరెక్టరులు యోచించుచున్నారు.

యంత్రాలయమునకు కావలసిన సామగ్రిలన్నిటిని ఏర్పాటుచేసి, కాగితమును తయారుచేయుటకై కావలసిన (కెమికల్సు) రసాయన సామగ్రిని అన్నిటినే చేసేకొనుటకు అగత్యమైన కర్మాగారము నొకటిని స్థాపించుటకును డైరెక్టరులు ఉద్దేశించియున్నారు. కాగితమును చేయుటకు పరిశ్రమములకు ఇతరవసతులకు, కావలసిన రెండు రకముల రసాయన సామగ్రినులు తగిన ధరలచొప్పున (కెమికల్సు) ఎక్కువగా కావలసియున్నది.

కావున కంపెనీ మూలధనము రూ 10,00,000 ల నుండి రూ 30,00,000 లకు పెంచుపబడినది.

రూ 20,00,000 లు మూలధనము వాటా 1 కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000 వాటాలుగాను, వాటా 1 కి రూ 20 లు చొప్పున 50,000 వాటాలుగాను విభజింపబడియున్నది.

రూ 100 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 25 లును మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 25 చొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలము నకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

రూ 20 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 10 లును, మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 5 లుచొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్యను 3 నెలల కాలము నకు తక్కువలేని వ్యవధి యుండును.

ప్రాప్తికృతులకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ది మానేజింగు డైరెక్టరు “వెక్సుఫార్డు హౌసు,” కీల్సకం, మద్రాసు.

వంగరాష్ట్రశాసనసభ

కలకత్తా, జూలై 5:-వంగరాష్ట్ర శాసనసభ మూడవ తేదీ మధ్యాహ్నము సమావేశమయెను. గవర్నరువారు తెచ్చిరి. సర్ మమునీల్ చౌదూరిగారు ఆరోగ్యము బాగులేకపోవుటచే తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చినందులకు గవర్నరుగారు కమవిచారమును తెలియజేసిరి. పూర్వము జరిగినసభలో రాకరింపబడిన కలకత్తా పోలీసు ఆర్మికడళము గ్రాంటును, కలకత్తా హైకోర్టు పేషరు బుక్సు కాఖున గ్రాంటును ఇచ్చుటకు అంగీకరించిరి. పోలీసు డిశమునకు సభ మరల సమావేశమగునకు కావలసిన సామ్యమాత్ర మవసరమని గవర్నరు గారు ప్రవచించిరి. మిగిలిన సంవత్సరాలమునకు కావలసిన వ్యయ మొత్తమును సభవారు ఆలోచింపవలయుననియు సభ వాక్యెట్లు తీర్మానించిన సట్లు తాము అంగీకరించెద మని గవర్నరుగారు తెలియజేసిరి. (హర్షము) కలకత్తా హైకోర్టు పేషరు బుక్సు కాఖును ఇండియా గవర్నమెంటువారు జూచుచుండిరియని దానికగు ఖర్చులకు పే పర్ల ను వంగ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు కనుగొనవలసి యున్నదనియు ట్టెక్ ప్రభువు నుడివెను. ఇండియా గవర్నమెంటువారు పేషరుబుక్సు వోటును మరల కలుగజేయవలయునని తెలియజేసిరియని కౌని ఇంతవరకు ఆ కాఖును నిలబెట్టుటకు కావలసిన మొత్తమునే ప్రవచించితి ననియు అట్లు జేయుటకు సభవారు తమ ప్రాతినిధ్యమును మరల యోచించవలయునని తాను గోరుటయే కారణమనిరి.

ఆర్మికడళినిగూర్చి ప్రస్తావించుచు తాము ఇండియాకు వచ్చినప్పటినుండియు ఈ విషయమై ఆలోచించుచుంటి మనిరి. ఇంచితేపు కమిటీ నియమమును గూర్చి వివరపూర్వమే రె (టెంచుమెంట్ కమిటీని నియమించవలెనని తమ సహోద్యోగులకు తెలియజేసితి ననియు, కడనకులముగ ఆసంఘము ఏర్పడెననిరి. సాధ్యమై సంకరకుల లాభకరముగ వ్యయమున తగ్గించు ఏర్పాటులు జరుగుననిరి. కాని వ్యయమును తగ్గించితిమని టెక్కుటకు వీలులేదని హెచ్చరించిరి. ఆసంఘమువారు చేయున దంతయు ఏమన:- వ్యయమును తగ్గించు విషయమును అందరకును తెలియజేయుట. ఈ సంగతిని ఆధారము చేసికొని శాసన సభవారి తోడ్పాటుతో కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు రాష్ట్రమునకు వ్యయ మెంత అవసరమో నిశ్చయించుటయు.

మన్యజ్వరమునుగూర్చియు తన్ని వారణాసిపాయములను గూర్చియు స్థానికస్వపరిపాలనామంత్రి సర్ నురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి యిష్టముప్రకారము మన్యజ్వరమునుగూర్చి పరిశోధనమున రత్ని దానిని నివారణజేయుటకు ఒకప్రత్యేకపుకాఖనియ మింపబడెననియు వీరు తీసికొనవలసినచర్యను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసెద రనిరి. ఈసంఘమువారు ఈపూమిదనే యుండి, త్వరలో ఉపయోగమగు ప్రతిక్రియలను కనుగొనెదరు.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభ మగునపుడు మాంటాగు గారి నాజీనామాకు వగమచు సభవారు జూపిన విచారమునకును, ప్రోత్సహనమును తెచ్చుకొట్టెను జాపురు పంపిన సందేశమును ఆధ్యక్షులు చదివి వినిపించిరి.

క్రమినల్ లా అమెండుమెంటు ఆక్టు నేటి సభయందు వైశిష్ట్య ప్రకారము ఎంతయంది అట్లు చేయబడిన విషయమునుగూర్చి మా॥ స్టీవెన్సన్ గారు టెలు నుడి విరి:- 18 నవంబరు తేదీనుండి ఫిబ్రవరి 10 తేదీవరకు 99 ౧ మంది ఆర్డెన్సుచేయబడిరి. 5282 శిక్షకు లైరి. 1905 మంది సెరిము రజాపులేక నిడుదల జేయబడిరి. శిక్షకాలము ముగియక పూర్వమే 2271 మంది విడుదల జేయబడిరి. 831 మందికి శిక్ష తగ్గింపబడెను.

ఆనెరిశుద్ద్యోగుల రాజీనామానుగూర్చి ఇట్లునుడివిరి:- డిప్టీ గ్రేట్ మేజిస్ట్రేటుగారి మాటమీద ఆనెరి ఉద్యోగములను మానివేసిరి. ఈ మానివేసిన బ్యాలెసాల్ జమిందార్ విసోదకుమారరాయి చాదరీగాన బ్యాలెసాలులో అసహాయోద్యమమునకు ఏకవిధముగ తోడ్పడుచుండిరి. వీరికుటుంబసభ్యులు లోనివారుగూడ సానుభూతిని జూపుచుండిరి. ఆనెరి ఉద్యోగమునకు దీనికి పరస్పరవిరుద్ధమని డిప్టీ గ్రేట్ మేజిస్ట్రేటుకు తోచెను. తన స్వంతమోటారుబండిని గాంధీ జే. ఎల్. సేనుగుప్తగారు వచ్చినపుడు ఎరవు ఇచ్చుటచే మేజిస్ట్రేటుగారు జమిందారుగారిని ఆనెరి ఉద్యోగములను మానివేయ మనుటకు కారణములలో కొకటి.

ఇండియాగవర్నమెంటు ప్రింటింగుప్రెస్సు (మద్రాసు లయములు) పనులను పునఃనిర్మాణము జేయుటకు నియమింపబడిన ఎస్. డి. ఆస్కాల్ టి. సి. ఎస్. గారు సెలవు మీద స్వదేశమున కరుగుచున్నారు.

అధినివేశనములందు భారతీయులు

ఆనన్ద విమలస్థితి

ఆంధ్రాను, పోలకు గార్ల విజృంభి

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

అధినివేశనములందు భారతీయుల స్థితిగూర్చి హెచ్. ఎల్. పోలకు, సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగా టెల్లు ప్రకటించిరి.

తూర్పు దక్షిణాఫ్రికాలోని ఫిజిలోని నివసించుచున్న భారతీయులనుగూర్చి అటుండి మా కిటీవల వచ్చినవార్తలు చాల ప్రమాదకరములు గనున్నవిగాన ఆ సన్న వివరములనుండి వారిని కాపాడుటకు భారతీయుల లక్ష్యధికమగు దీక్షతో పనిచేయగలము. 1921 సం॥ జూలై నెలలో లండనుగరమున జరిగిన సామ్రాజ్యసంఘసభలో భారతీయుల గౌరవమునుగూర్చి చేయబడిన తీర్మానము ఆచరణ లానికి రావలసిన, భారతీయుల లక్ష్యధికమగు సాంఘిక మొరపకలెను. అధినివేశనములలోని భారతీయుల విపుల గొప్ప ఆపదకు పాలు గానున్నాడు.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాకు కీలకము నెటాలులో నున్నది. అచటి భారతీయులలో హెచ్చుచుండి ఆ రాష్ట్రముననే యున్నారు. నెటాలు రాష్ట్రము దివాలాతీయమున ప్రస్తుత వానిని కాపాడుటకు భారతీయుల నచటికి రావించిరి. దానిని భారతీయులే యద్ధరించి విశ్వసంతముగా చేసిరి. అచటిభారతీయులలో పలువురచటనేపుట్టిరి. క్రొత్తగా అచటికి భారతీయులు వెళ్లుచులేదు. ఇక కొద్దికాలములో అచటి భారతీయులందరు నచట పుట్టినవారే అగుదురు. పాశ్చాత్యుల టెల్లుగాక ఇప్పుటికిని యింగ్లాండు మున్నగుదేశములనుండి హెచ్చుగా దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లుచునే యున్నారు. ఇండియానుండి క్రొత్తగా భారతీయుల అచటికి వెళ్లకపోవుటవలన అచటికి పాశ్చాత్యులు విస్తారముగా వెళ్లుచుండుటవలన త్వరలో భారతీయుల సంఖ్యకంటే పాశ్చాత్యుల సంఖ్య అచట చాల హెచ్చి పోగలదు. నెటాలులో తప్పక క్రింద దక్షిణాఫ్రికాలో పాశ్చాత్యులు 15 లక్షల మంది కలరు. భారతీయులు 21 వేలమంది మాత్రమే. పాశ్చాత్యుల సంఖ్య రోజురోజుకు హెచ్చుచున్నది.

(1) మొట్టమొదట భారతీయుల నచటికి పిలిచి తీసికొనివెళ్లిరి. (2) నెటాలుకు భారతీయులనలననే ద్రౌత్యముకలిగినది (3) ఇట్లండటిభారతీయులలో హెచ్చుచుండి అచట పుట్టినవారే. (4) క్రొత్తగా భారతీయులనుండి ఎవరిగూడనచటికి పోనిచ్చుటలేదు. అనువిషయములను కొంచెమైన సాటింపకుండ (1) సాధ్యమైనంతవరకు భారతీయులను తిరిగి యిండియాదేశమునకు పంపివేయలెను లేదా (2) అచట నున్నవారిని ప్రత్యేకస్థలములందుంచలెను. వారికి తీవ్రనిరోధముల నేర్పరుపలెను. అని అచటిపాశ్చాత్యులు నానాటికి ప్రబలమగు నార్యాటము చేయుచున్నారు. సర్ జానులాంగు సంఘమువారిని విషయముల నంగీకరించిరి. గాని వారుగూడ భారతీయులకు మిగిలినవారులను నైతికము బోగొట్టడగిన నూచనలనే చేసిరి. దక్షిణాఫ్రికా దొరతనము వారు మాత్రము ఈ సమస్యయందలి ప్రాముఖ్యమును గ్రహించి యంతరంగజానముల నేమిచును చేయలేదు గాని నెటాలులోని ప్రతికూల పక్షమువారిదిగరక ప్రభుత్వమును నిరోధించుటకు పలు సాయలు ప్రయత్నించిరి. వారు రాష్ట్రీయ కానసభవారిని వశపరుచుకొని కొన్ని కానసముల చేయించిరి. వానివలన భారతీయులకు గల ముఖ్యములగు హక్కులు చాల తొలగిపోవును. గవర్నరు జనరలు సంఘమువారి అనుచరిని యారీతిగా బడయుటకును లేదా విధిలేక యూనియనుదొరతనమువారు ఆసియాఖండ ప్రతికూలపక్షము వామోదించు రియు వారిట్లుచేసిరి. గాని 147 వ శక్తను (1909) ప్రకారము ఆసియాఖండసంబంధములగు కానసములు యూనియను ప్రభుత్వము అసగా గవర్నరుజనరలు సంఘమువారు మాత్రమే చేయవలెనని విధింపబడినది.

నెటాలుకానసము

నెటాలు కానససభవారు కొరకున్న నిబంధనలు. (1) తై నెన్నులనుగూర్చి తై నెన్నింగు ఉద్యోగి బడులు ఒకసంఘము నేర్పరుపలెను. ఆసంఘసభ్యులందరును పాశ్చా

త్యులే యుండవలెను. వారికిన్నవై అపీలు ఉండరాదను (దీని సామోదించిన భారతీయుల కిప్పుడున్న అపీలు అధికారము తొలగిపోవును.)

(2) మ్యూనిసిపలు పట్టణసంఘ నియోజన మికమీదట భారతీయుల కుండరాదు. (దీనివలన 1896 న చేయబడిన వాగ్దానము భంగమగును. ఇక నెన్నటికిని భారతీయులకు నియోజనసాధికారముండదు.

(3) డ్యూములో పాశ్చాత్యులకుని నిర్ణయముపడిన ప్రదేశమున స్థలములను భారతీయులు కొనరాదును. సాధ్యపరమము కొనరాదును. భారతీయులకుని ఏర్పరుపబడిన ప్రదేశమునందలి స్థలమును పాశ్చాత్యుల కమ్మగూడదు. (నిష్పాదము భారతీయులకు ప్రత్యేకస్థలము నేర్పరుచుట కెదియే ప్రధానప్రయత్నము) ఇదిఅంతయు ప్రతికూలర ప్రారంభయత్నము ఇం నెవరేవో వారికి పట్టములను చేసెదరు. ఈరీతిగా అదేశము నుండి భారతీయులను తిరిమివేసెదరు. లేనిపోరాక్షయసాంఘిక అధికారులందు భారతీయులను బానిసలుగాచేసెదరు.

భారత, అఫ్రికాదేశములవారు పశ్చిమ రాజధారములను జరిపిచో ఏవోమాన్ద మేర్పడుటలని సామ్రాజ్యసంఘసభలో నూహింపబడినది. ఇట్లండటిరాజధారములు జరుగుచున్నవి. ఇండియావారికి విరోధము లేచ్చి వెట్టుకొనుటకు అఫ్రికా దొరతనమువారు గోరుటలేదు. గాని భారతీయులందరును యిండియా దొరతనమునకు బానిసయైన గాని యిండియా దొరతనము వారికి బలము చాలదు. గాన నీ విషయమున భారతీయులందరును యిండియా ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడగలరను.

తూర్పు అఫ్రికా

తూర్పుఅఫ్రికా స్థితి నెటాలులోకంటెను దుర్భలముగా నున్నది. కెనియాను స్వపరిపాలనము లేదు. అది లండనులోని అధినివేశనకార్యాలయమువారి అధికారముక్రిందనే యుండవలెను. అచట గవర్నరు అధినివేశములకుక్రింద తాతేవారుగా నుండవలెను. ఇందులకు బిటు దొరతనమువారే బాధ్యులు.

భారతీయులకు సమానగౌరవము నూపవలెనని తీర్మానమును సామ్రాజ్యసభలో బిటు దొరతనమువారు గూడ సామోదించిరి. అతీర్మానమును వ్రాసిన ప్రత్యేకసంఘమునకు వికప్తను చచ్చిలుగారే అధ్యక్షుడు. అధినివేశముల కార్యాలయము వారిపక్షమున నతడే అతీర్మానము సామోదించెను. అతీర్మానమును వ్రాసినదిరా తదియైన ఆరకముండే అతీర్మానమునకు కేవలము ప్రతికూలములగు నూచనలు గల రహస్యప్రయత్నము నిచ్చి కెనియా గవర్నరును చచ్చిలుగారే కెనియాకు పంపెను. కెనియాలోని భారతీయుల లారహస్యప్రయత్నమునందలి నూచనల కంగీకరించినవో వారికి కాళ్ళకత్తులకు దాగ్రము తటస్థింపవలెనను.

నాలుగుముఖ్యముగు యిబ్బందులు

కెనియాలో భారతీయులకు ముఖ్యముగా నాలుగు యిబ్బందులు కలవు. (1) మేరకప్రదేశమున వారు భూములను ట్రాన్సుఫరు చేయించుకొనరాదు.

దీనినిగరించి భారతీయులకు పాశ్చాత్యుల కటుల వాగ్దానము చేయబడి నది. ఆవాగ్దానము 1903 లో ఎలిజన ప్రభువు చేసెను. భూములను పాశ్చాత్యులకే యియ్యవలెనని యున్నదిగాని భారతీయులకు ప్రతికూలమగు చట్టమును బిటు దొరతనము వారంగీకరింపరని గూడనక్షదు వ్రాసెను. గాన మొదట భూమిని పొందిన పాశ్చాత్యులకు పిక్చుట దానిని భారతీయులకు ట్రాన్సుఫరుచేయుట కట్టి ఆక్షేపణయును కనబడదు. కొనుటకు భారతీయులకు హక్కుకలదు. ఆ హక్కును తొలగించుటకు క్రొత్తకానసము చేయవలెను. ఇటులండే ఎచటైన భారతీయులకు భూమి ట్రాన్సుఫరు చేసినదానిని రద్దుపరచుటకు 1915 లో గవర్నరు కధికార మియ్యబడినది. ఇప్పుడు దాని నమలుజరుపుచున్నారు. ఇది కేవల మన్యాయము.

(2) భారతీయులు నివసించుటకును వ్యాపారమునకును గూడ ప్రత్యేకస్థలముల నేర్పరచిరి.

3. భారతీయులకు నియోజకవర్గమున సమాసాధికారము నిచ్చుటలేదు.

4. కెనియాను కేవలము బ్రిటిషు స్థానముగా కొనెట్టుటకు భారతీయుల నచటికి రాకుండ చేయరాదునను.

ఆరన్నముగు గొప్ప ఆపద

ఈ నాలుగు నిబంధనములన గొప్ప ప్రమాదము కలదు. ఇకముందు భారతీయుల నచటికి కానియకపోయినచో నచటి భారతీయుల లసహాయులగుదురు. అప్పుడు వారికి నామమాత్రములగు హక్కులు నిచ్చెదరు. ఈరీతిగా ప్రాచీనకాలము నుండియు భరతఖండమునకును తూర్పు అఫ్రికాకును గల సంబంధ

మును వారు తెలిపేయు జూచుచున్నారు. కెనియా ఉగాండా, టాంగానీయా, శాంజిబారులలో యీపద్ధతి నేర్పరచెద మని చర్చిలుగాను స్పష్టముగా నుడిచిరి. ఉగాండాలోను కంపాలలోను ఇట్టి పరిస్థితులే యున్నవి.

ఫిజి

ఫిజిలో పాశ్చాత్యులు 100 కి యిద్దరును సామ్రాజ్య సంఘతీర్మానము కంగీకరింపవని వారికిలకే ప్రకటించిరి. ఈ రీతిగా భారతీయులకు సమానస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుచు చేయబడిన తీర్మానమును అధినివేశనకార్యాలయమువారి టెల్లు నిరపయోగముగా చేయగలిగినచో ఇండియాకు చాలవోని కలుగును. సిద్ధాంతమునందుమాత్రమే గాక ఆచరణపూర్వకముగా జాతీయ సమత్వ మేర్పడకున్నచో భారతీయులు కాళ్ళకత్తుగా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందుంటు కంగీకరింపని యిండియా దొరతనము వారే తెలుప వలసిన అరకు కలిగింది అట్టిప్రకటనముతో నన్నియును చచ్చబడును. ఇందులకు కారణభూతులగు దక్షిణాఫ్రికావారికిని లండనులోని అధినివేశనములవారికిని గూడ తమ ఆపజ్ఞ తేటతెల్లము కాగలదు.

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరి మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి కుమార్తె సర్వేశం తాలూకు మేడ. రూ 16,500 లకు లాటరి చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అయ్యలారా!

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దలూరులోని మ్యూనిసిపలు నెం 143 రు కలిగియుండుచో రెండోతెట్టులు గలిగిన నాలు మేడను అద్దాల బీరువాల ఫిటింగున్న, ఫలము సహా లాటరి మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరి చీట్లు యాత్రు పూర్తియైన వెంటనే లాటరి కలిపే తేది పత్రికలలో ప్రచురపరచి యెలూరుపట్టణములో ఘరానా మనఘ్యుల యెదుట లాటరువేయబడును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యెప్పుడును నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచికరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరి చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణగ్రయన వినిస్థితున్న, విదగములను కొరవారు మా యేజంటల్లగాని నేరుగా నాకు వ్రాసిగాని లేలునుకొవలయును. ఈ చీట్లెల్ల వనూలు ఆయ్యో సామ్యు కృష్ణాజిల్లా యెలూరు పెట్రుల్ కో ఆఫరేటివు బ్యూరికిలో నుంచబడును.

2. ప్రతిగామమునందును మంచి యేజంటలు కావలయును. మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. వివరములు కొరవారు యీక్రింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని లేలునుకొనవచ్చును. (189)

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణాజిల్లా. } మేక హక్కువారుడు. 1-7-1922.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము”

మీరు ఇల్లుకడలకే తెలుగు మార్పుచేయు నేర్పుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినుసున కొక గంట పని. “పోస్టు కృష్ణు నిమిత్త మణాబిళ్ల పంపించండి!”

(13) ఇక ఫర్లేషక్ బ్యూరో, కాకినాడ.

సిఫలిన్, సెగరోగముకు (157) పూచీయై న ఔషధము

ఎట్టి విధ సిఫలిన్, సెగరోగములచే స్వయముగా ననుభవించుచున్నను, లేక వంశ పారంపర్యముగా అనుభవించుచున్నను, 7 దినములలో పూర్తిగా కుదురు. కుదురని పక్షమున రెండింటిల వైకము వాపనియ్యబడును. సెగరోగినివారికి వి. పి. ఖర్చుతో సహా బడ్డి 1-కి రు 3.0-0 సిఫలిన్ ఔషధము ” ” ” రు 4.8-0 ఉత్తరములు ఇంగ్లీషుభాషలో వ్రాయవలెను. HAKIM ABDUL HAJEE, P. O. Kamtaul, Darbhanga North Behar

4 వ నెల్లూరుజిల్లా సహకారసభ

నెల్లూరు జిల్లా సహకారసభ జూలై 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మూడుగంటలకు నెల్లూరునందు ప్రాంత వయ్యూ. సా. సెటిల్మెంట్ ప్రతినిధులు 50 మందిని, ఇంకా అనేక గొప్పవారును హాజరుండిరి.

కార్యక్రమమును ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు డ్రై. మ. రా. శ్రీ. చ. విశ్వనాథరావువారు ప్రారంభించి తెనుగున తవడిగా వ్యాసమును జరిగిరి.

జ. రా. శ్రీ. మై. చెంగయ్యపంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగా జ. రా. రా. శ్రీ. కె. వి. రాఘవాచార్యులు టి. వల్లభాచారిగారు సభ్యులుండిరి. తదనంతరము, జిల్లా బ్యాంకింగు యూనియను ప్రెసిడెంటుగారు, సభాధ్యక్షులు డ్రై. మ. రా. రా. శ్రీ. చెంగయ్యపంతులుగారు తెనుగున సుపర్యపించిరి. వారు సేతగాండ్ల సంఘములు ఏకేషముగా స్థాపించవలసివట్టునను, పాలకపల్లెయి చేయు సంఘమున్న నెల్లూరు పట్టణమున గృహనిర్మాణసంఘ మొకటిన్న, అధికము నున్న తిచ్చేయుట కొక సంఘమున్న యీ జిల్లాలో ముఖ్యముగా స్థాపించవలసినదిగా నొక్కి వక్కానించిరి.

అటుపిమ్మట లేబూరు, గండవరం, కొండాపాళెం సంఘముల రిపోర్టులు చదువబడెను.

పీఠిక ప్రతినిధులందఱు చేరి చిత్తుతీర్థానమును ఏర్పఱచుకొనిరి.

మలుసటిదినము సభ్యులందఱును ఉదయము 8 గంటలకు సభ కూడిరి. మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు చిత్తుతీర్థానములగురి చర్చ జరిగెను. ఈకింది తీర్మానములు సభచే సంగీకరింపబడెను.

తీర్మానములు

1. ఎ. సహకారసంఘములు ధారాళముగా స్థాపించుటకు విశేషప్రయత్నము ఆశక్తికై యున్నందున, యీజిల్లాబ్యాంకింగ్ తాము ఎత్తువ దీపాజిల్లు చేయుచు నితరులను జిల్లు చేయుటకు ప్రోత్సాహపరచవలసినదిగా నెల్లూరుమండల వారును ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

బి. నీడవాడను, వడ్డ్య తరగతివారును, దీపాజిల్లు కంటుటలేదు గాన వారి ఉపయోగార్థమై, వడ్డ్య, రామనాథ్ సింగ్రాజ్ బ్యాంకింగ్ ప్రకారం "ప్రాపడెట్టు ఫండు దీపాజిల్లు" పద్ధతి యీజిల్లాబ్యాంకింగ్లో ఏర్పరచుట యుక్తమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

2. ఈజిల్లాలోని లోకల్ బోర్డులలోనున్న, మునిసిపాలిటీలలోనున్న నిలువపున్న ప్రావిడెంటు ఫండును సర్కారు గారుకనూలుచేయు అట్లాది దీపాజిల్లును ఈజిల్లాబ్యాంకింగ్లో ప్రాజెక్టు చేయుటకు ఆయా దీపాజిల్లుమొట్టకు గర్న మెంటు గారు అధికారియ్యవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

3. సా. సెటిల్మెంట్ సభ్యులకిచ్చే అప్పులపై యిప్పుడు చేజ్ డ్డిట్లు చాలా పెంచుచు నున్నది గనుక, అసలుజ్డిట్, అప గ్రాఫ్ డ్డిట్, పూర్వపురట్టు ప్రకారం వుండవలసినదిగానున్న, జేజే సదరు నూతనజ్డిట్లు పూర్తిగా తగ్గించుటకు నిలువేయెట అవసరముజ్డిట్ అయినందు 1-కి సెల 1-కి 2 వైసలు ంతున వసూలుచేయుట యుక్తమని యీసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

4. ఈసంవత్సరం జిల్లాబోర్డువారును ప్రెసిడెంటుగారును జ. రా. రా. శ్రీ. అమంబర్ల కృష్ణారావుగారు మన యుద్ధ్యతము బాద కరుణించి డిస్ట్రిబ్యూషన్ రైల్వే సెక్కుకు సంబంధించిన రు. 10000 ను మ. జిల్లాబ్యాంకింగ్లో దీపాజిల్లు చేసినందుకు మనము వారికియు కృతజ్ఞము. వారు తతిమ్మరెడ్డికెన్న నైకము గాద జిల్లాబ్యాంకింగ్లో దీపాజిల్లు చేయుదుని వారిని ఈసభ వారికి ప్రసాదించుచున్నాము.

5. పరపతి సంఘముల ననుసరించి రిజిస్టరు కాబడిన సెంట్రల్ బ్యాంకులు, ప్రభుత్వము, దీపాజిల్లుచేయుటకు తగిన స్థానము లని అభిప్రాయపడుచు అట్టి ప్రయత్నములను సెంట్రల్ బ్యాంకులలో ధారాళముగా నండుటకై ప్రస్తుత అభ్యుదయ అందు ననుసరించి హోమ్లెస్ వాసు చేసిన రు. లక్షలనున్న సవరించవలసినదిగా యీ సభవారు సర్కారువారిని కోరుచున్నారు. ఈ విషయమునందు చట్టములో చేయబడ వలసిన సవరణలు చేయుటకై తమ చర్య ప్రయత్నించవలసివట్టు చట్టసర్వాణ సభలో జిల్లాప్రతినిధు లగు మ. రా. రా. శ్రీ. టి. వి. శేషగిరి అత్యధికారినిని కోరవలసివట్టు యీసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

6. పరపతిసంఘమునకు ఆరుమైళ్ల దూరమునకు మించకుండా పోస్టాఫీసు తప్పక వుండవలయునని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు పరపతిసంఘము బంధు యీ దివికగ్రామములకు సామీప్యమున తపాలాపనులు లేవు గనుక వాటిని ఏర్పాటుచేయుట యుక్తము గనుక ఆ ప్రకారం గర్న మెంటు వారు శీఘ్రకాలములోనే యేర్పాటుచేయుదుని యీ సభ వారు కోరుచున్నారు.

1. మినగల్లు 2. కొడూరు 3. పేడూరు 4. అమంబర్ల 5. చిన చెరుకూరు 6. గండవరం 7. యల్లయపాళెం 8. దండి గుంట 9. వేగూరు.

7. పంచాయితీలని గ్రామములో సహకారసంఘము వారు గ్రామ పాలకులకు, స్వేచ్ఛ మరమ్మత్తులు, ప్రాంత విద్య, గ్రామోపయోగపరిశ్రమలు, సేవ పాఠశాలలు, పీట్లను ఏర్పాటుచేసి జరిపించుట యుచితమని యీసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

8. వీధులకును, వడ్డ్యతరగతి వారిని గృహనిర్మాణ సంఘములు ఏర్పాటుచేసి అందులకు కావలసిన ధనమును తక్కువజ్డిట్లో ధారాళముగా అప్పులుచ్చి దీర్చునాయుదాల మీద కనూలు ఏర్పాటు గర్న మెంటువారు చేయవలసినదిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఆదిమాండ్ర సహకార సభలోని ప్రతి గ్రామములోని సహకార సంఘమును ధారాళముగా మెంబర్లుగా చేర్చుకొని వారికి కావలసిన అప్పులు బట్టాదాచేయుటకు యుక్తమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. గ్రామములోనిన సహకారసంఘమువారు ఆదిమాండ్రులను చేర్చుకొనుట తమకు యిష్టించి చెప్పినయెడల అప్పుడు ప్రత్యేకసంఘము వారికి ఏర్పాటు చేయవలసినది.

9. బొంబాయి పరగణాలలోవలె చెన్నపురి పరగణాలలో గూడ మని-ఆర్డరు కమిషను నూటికి 75 వంతున సర్కారువారు పరపతిసంఘములకు రాయితీ చేయించవలసినదిగా యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

10. గ్రామ సంఘములలో మెంబర్లును పంచాయితీ దార్లును క్రమముగాను, సకలములలోను వీరు తీసుకొను ఋణములను చెల్లించుటలో తగుమైనకర్త వహించవలసినదిగా యీ సభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

11. మునిసిపల్ వ్యవస్థగీయులు, గర్న మెంటు ఉద్యోగీయులు సంఘములలో, మెంబర్ల జీతములలోనుండి వారు సంఘములకు చెల్లించవలసిన అప్పులను సెలసరి వాయిదా బాపతులను మినహాయించుటకు తగిన ఏర్పాటును వ్యవస్థాపన చేర్చుకొనెను, వారివారి దీపాజిల్లు మెంటు అధికారిలోను, చేయుటకు గాను సర్కారువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

12. మన జిల్లాలో ధాన్యము మోజుకుచేయు బ్యాంకింగ్ ఒకటి (Grain Bank) ఏర్పఱచి వీరైతులకు సాగుకు లేకుండు ధాన్యము రైతుల కవసరమయినపుడు పంచివెట్టుచు పంపేయుట యుక్తమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

13. ఈ సహకారసంఘముల కర్తవి నాక్ కో-ఆపరేటివ్ థు యిక్సన్యూరెన్సు సంఘమును ఏర్పాటుచేయుట యుచితమని యీ సభవారు అభిప్రాయము.

14. ప్రతి కో ఆపరేటివ్ యూనియన్కు అఫ్ఫిలియేట్ చేసుకొనవలసినదిగా యీసభవారు కోరుచున్నారు.

15. యీజిల్లాలో యెరువు వుత్పత్తిచేసి కృతసాయ దార్లకు సప్లయచేయు గలందులకై యీ జిల్లాలో యెముకలను జమచేసి ఎరువు తయారీచేయు సంఘము యేర్పాటుచేయుట ఆశక్త్యము.

16. ఈ జిల్లాలో నూలుగడుపుట, వస్త్రములు చేయుట మొదలగు (Cottage Industries) గృహపరిశ్రమలను వృద్ధి చేయుటకై ప్రతి సంఘమువారును ప్రయత్నించుట యుక్తముగాన, అందుకు కావలసిన కర్తవ్యలను ప్రయత్నించుట చేసి మెంబర్లకును యితరులకును తగు సహాయము చేయుట అవసరమని యీ, ప్రతి సంఘమువారును వారివారి సందర్భము లనుసరించి తమ వర్గములకు తగు ప్రయత్నంబు భరించేటగు యేర్పాటు చేసుకొనవలసినదని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇందు నిమిత్తం కావలసిన ప్రక్రియ, యోజనను, సహకారోద్యోగీయులు చెప్పించి సంఘములకు సప్లయచేయవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నారు.

17. యీజిల్లాలో (వ్యాపాసమితి) అను సంఘము యేర్పాటుచేసి ప్రతి సంఘమువారికిని కావలసిన అన్ని కర్తవ్యలను

ను వాని వ్యాపార తెప్పించుకొనే యేర్పాటుచేయుట యుచితము గాన అట్టి సంఘమును యీజిల్లాలో నొకచోదాని యేర్పాటుచేయుట ఆశక్త్యమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

18. పరపతిసంఘము గాక యితరసహకారసంఘములు యేర్పాటుచేయుట ఆశక్త్యముగాన, అట్టి సంఘములను స్థాపించవలసినదిగా దీపాజిల్లు మెంటువారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

(ఎ) నెల్లూరు గ్రామములో పాలు సప్లయ చేయు ఒక సంఘమునున్న, అమంబర్ల గ్రామములో కట్టెల నరుకువారికి ఒక సంఘమున్న యీజిల్లాలో పశువులకు వృద్ధిరచుటకై లేక Cattle breeding Society యేర్పాటు చేయవలసివదిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

19. యూనియనుల సాధ్యచయంతవరకు దీపాజిల్లు మెంటు వారిమీదనే ఆధారపడక స్వేచ్ఛగా నుండుట యుక్తమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

కడపట, అప్పిలెంటు రిజిస్ట్రార్ వారు స. రా. రా. శ్రీ. వి. రామయ్యపంతులుగారు తమయొక్క ఉద్దేశ్యములను చెప్పి, యూనియనులను వృద్ధికి తెచ్చుటయందు తనకు సాధ్యమైనంతవరకు సహాయముచేయునట్లును, ఉద్యోగులు వాని యితర సహకారులు సభయందు చెప్పిన విషయములను గమనించి తమకు సాధ్యమైనంత సహాయము పడునట్లును కోరిరి. అధ్యక్షునకు మందనము లభించుట దుధ్యాహ్నము 1 గంటకు కాస్త తక్కువ ముగిసినది.

కర్నాటికునై వెండరి తు. నూ. ప. గో. రు. లు.

ప్రభుత్వపతకం.

కర్నాటికునై వెండరి తు. నూ. ప. గో. రు. లు. అనాడు సా. హేబుగారు ఆసహాయాధ్యయనునందును భిలాఫతు ఉద్యమమునందును అధికముగా జోక్యము కలగ జేసికొనుచుండెనని ప్రభుత్వమువారికి తెలియచెప్పెను. ప్రభుత్వమువారి హెచ్చరికలను వీరు గమనింపనందున 1922 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 216 తేదీ నుండి వీరికి ఫించన ఇవ్వకుండవని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానం సంగీకృతము వీరి కి. దివిధమున తీమాపణకొరుచున్నారు.

"ప్రభుత్వము వారికి కృతీరేకముగా ఆసహాయాధ్యయమునందు జోక్యము కలగ జేసికొనుచుండుట చింతిల్లుచున్నాను. ఇంకొక ప్రభుత్వము వారికి కృతీరేకము గు ఉద్యమములందు పాలు పుచ్చుకొనను. కావున నన్న తమి. చి. వాకు ఇక్కడు జీతము 42 12-0, ఇంటి అద్దె అలరచ్చు రూ 16-10-8 తిరుగ ఇవ్వవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. ఈతీమాపణను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి జూలై 1 వ తేదీ నుండి పించన తిరుగ ఇచ్చుటకు ఉత్తరువు లొసరి."

అతిథిగారి కార్యక సభకు గూర్చి మాట్లాడుచు జీ. హెచ్. మే. తా. గా రిల్లు చెప్పిరి:—ఇండియా యొక్క సారిక్రామిక వాణిజ్యప్రామాఖ్యమునుట్టి 12 వివిధ ప్రభుత్వప్రతినిధులతో గూడిన అంతర్జాతీయగవర్నమెంటు గవర్నంబువారిలో ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యము ఇండియాకు లేకపోవుట విచారకరము. కార్యక సమాజము అసలు ముఖ్య సమస్యను సమాపించలేదు నైభాగములందుండెను.

నిజమైన కార్యక సభ

అధికారులను, పెట్టుబడిదారులకును మరతులను, వినిపించు వాళ్ళు, స్వాతంత్ర్యముగ నున్న జీవనమే నిజమైన కార్యక సమస్య. ఇకముందు యుద్ధము జరుగక శాంతి యుండవలయునన్నచో ఆ యధికార ముండవలయును. కార్యక సభ ప్రస్తుతము పెట్టుబడిదారుల అభిప్రాయములతో గూడుకొనుటచే కార్యకులకును, పెట్టుబడిదారులకును తగవు గల్గును. కార్యకులకర్తవ్యంబు జలముగ నున్నగాని కార్యకులకును, పెట్టుబడిదారులకును పోరాటము తప్పవని జోసెఫ్ బ్యాప్టిస్టా గారిని. అంతర్జాతీయరక్తమును కార్యకులు చక్కచెట్టుకొన సమర్థులై, వీరి రివల్యూషను పోరాట ముగడను.

బొంబాయి కార్యక గణము ప్రకారము ప్రస్తుతము నామ కార్మము 9 కార్యక సంఘములు గలవని తెలియుచున్నది. ఇందులో 27675 సభ్యులు గలరు. అహ్మదాబాదులో 10 సంఘములు గలవు. 24195 సభ్యులుగలరు. రాజధాని బెన్గళున భాగములందు రిసంఘములు 61 X 54 సభ్యులుగలరు. ప్రస్తుతము బొంబాయిలో యెల్లలాయములలో పనిచేయువారి సంఘములు చురుకుగా పనిచేయునని లేవు. విద్వాంసులలో మే సెలలో 15 పారిక్రామిక తగాయదాజు గల్గినది. 1500 సమ్యక్ గిట్టిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు

చేతుల అపరిమితత.

చేతులు అపరిమితముగా నుండుటచే నెట్టి హాని కలుగునో జనులు సాధారణముగా గుర్తించజాలరు. వాస్తవము లను పరిశుభ్రముగా కడుగుకొనకపోవుటచేతనే అనేక వ్యాధులు వ్యాపించుచున్నవియు లేనట్లులను నెఱుంగు పుష్కరు చని పోవుట తటస్థముననున్నదయు ఒక ఘనవైద్యుడు అభిప్రాయ పడుచున్నాడు. పాలక పిడుగువారు గాని, మాంసము కావలసిన మొదలైన వస్తువులను అమ్మువారుగాని, వంటలు చేయు వారుగాని తమ చేతులను అపరిమితముగా నుంచుకొనిపో మితలేరి అపాయమును వారు చేయుదురు. విషజ్వరమునకు గాని కలరా మొదలైన వ్యాధులకు సంబంధించిన నూత్నశీవులు చేతులలో అంటుకొని యున్నచో అవి నిమిషమిమమునకు అంత ఖ్యాతముగా కృత్రిమము చేపట్టవలెనని అపకారమును జనులకు కలుగజేయును. డాక్టరు ఐర్ అనుకొనవైద్యుడు ప్రేరణించుచు ఆను విషజ్వరమునకు సంబంధించిన నూత్నశీవులను దెబ్బనిమిష మిదింటిని నిర్మలమైన పాలలో పడవేసెను ౨౪ గంటలలో అవి ౬౨,౦౦౦ అయ్యెను. ౪౮ గంటలలో అనగా రెండు దినములలో అవి ౧౦,౩౦౦ ౦౦౦ అయ్యెను. ఒక వాచు దినములలో అవి ౪౮౦,౦౦౦,౦౦౦ వలెను కృత్రిమముగా నుండుటకు అవకాశముగలవారు సయితము తమచుగా తమ వాస్తవములను పరిశుభ్రము చేసికొనకుండుట తమ స్వయముగా కష్టపెట్టి ననియు, ఇక సామాన్యజనుల గూర్చి చెప్పవలసిన దేమున్నది. ఆ వైద్యుడు ప్రస్తావించుచున్నాడు. ఇట్టి సంక్షుభములో మిఠాయిలు కాణములు, పూటకూలియింట్లు మొదలైన వృద్ధులకు లులలో పరిశుభ్రత యెట్లుండవలెనో మనము ఊహించుకొనవచ్చును. కాని చేతులను పరిశుభ్రముగా నుంచుకొనట యెంత అవశ్యకమో మనము మనబిడ్డలకు చక్కగా బోధింపవలయును. కాని ఈ సదగ్ధమున ఒక్క సంఘటిని గూడ మనము జాగ్రత్తము పెట్టుకొనవచ్చును. నూత్నశీవులు ఎంత త్వరగా కృత్రిమమునో సూర్యాన్ని సోకినపుడు అవి అంత త్వరగా నాశము చెందును. ఎట్లయినను చేతులను శుభ్రము చేసికొనక తినెడు పద్ధతియు ఎక్కడ బట్టిన నక్కడ. ఏది పట్టిన నది తినెడు పద్ధతియు మంచిది కాదని మనము గ్రహించవచ్చును. పూర్వచార పరాయణుడగు ఏ హిందువున కాళ్లు చేతులు శుభ్రము చేసికొనినది యేమియు భుజింపవలెనని నవనాగితునికి ఇది యొక నెట్టిగా గానిపాపముగా గాని అవశ్యమయముగా అలొచించి నపుడు అపద్ధతి యెంతో శ్రేష్ఠమైనది గదా! (ధన్యవాదం)

రేపల్లె కుగ్రామమే

రేపల్లెయనది శ్రీకృష్ణమూర్తి పావనచాయము స్మారణకు వచ్చుచున్నది. రేపల్లె సాక్షాత్ శ్రీకృష్ణమూర్తి లీలలుగావించిన పురయందురు. అట్టి అభివాసముల కృష్ణాజిల్లాలోని రేపల్లె వారికి మునిసిపాలిటీ అను కుదురుటకు స్థాపనము వలన సంభవించి యుండిన దుస్థితి తొలగింపబడినందుకు సంతోషించుచున్నాము. కర్ణాటక ద్వారా గల పుట్టిన రేపల్లెలో మునిసిపాలిటీ నుంచుటవలన, అన్యవాసముల వెలల పాలై నది చదువులకు విదితము. అట్టి మునిసిపాలిటీని నేటిదినము మొదలు పన్నెండు వారు రద్దుచేసి తొలగించినందుకు వంధవార్త లగుచున్నాడు. 1920-న సంవత్సరము నెప్టంబరు నెలలో స్థాపించ బడిన యీ మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలపై పల్లెటూరుపగిది పరిధిగలదు, నగరాభివృద్ధి గాంధీకి పోవుటయే రద్దు చేయబడుటకు కారణము. ఏరి పోషణ క్రింద నున్న వైద్య విద్యాలయములు ముందు తాలూకా బోర్డువారి పరిమళునకు రేపల్లెకు పట్టిన అన్యత్వము చీరాలవారికి ఒట్టుమి చాల కోపనీయము. రేపల్లెకంటె చీరాలవారు పట్టుదలతో గోలబడి, గావించిన అందోళనము ఉపేక్షకు ప్రాయశ ప్రమేయమైయుండుచో, దయానుకులగు ఏలినవారు పక్షాధిపతులను అను అపవాదమునకు ఆస్పదగును. ఇది అనపేక్షితము. తామెన్నివిధముల విన్నవించుకొనినను తమ మొరలు పాటింపబడుటలేదను, చీదరగల్లనో, దుగ్గలగో, ఏలినవారి దృష్టిలో అనుచితమని గోచరించిన అందోళనము గావించియుండినను ఒకరికి అట్లు, మరొకరికి ముక్కు, అనుతారతమ్యాదోషణకు పోషిస్తాక చీరాలవారిట్లు నైతము కృతమాప కోరుచున్నాము. వనవాస ముచేయుచుండు చీరాలవారి కనకరెంచి వారి అభివృద్ధిను సరవేర్చిన యెడల, చీరాలవారు చిరకాలము కృతజ్ఞులై యుండురు. —ఆంధ్రప్రభాకర.

ప్రేపల్లె మ్యునిసిపాలిటీ.

దీనిగర్భభూమి ప్రకటనసంఘమువారి కృత్యము ఫలంతరమున ప్రకటితము. ప్రేపల్లె ఇంక యూనియనుగా గ్రహముగ బరిగణింపబడును. అనాశ్రితకమని మొఱవెట్టుచున్న న, బలవంతముగ మ్యునిసిపాలిటీనిపెట్టి రెండేడ్లుపాపించినను, తుదకు అనంతర మనిపించి, రద్దుపరుచుటలో చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారి సహాయము, శ్రాంతిగా రాజా విశదమందిన మంత్ర రామాయణం గాఁబుద్ధియు అభివృద్ధిచేయునటులు కాకుండగాలగు. ప్రేపల్లె మ్యునిసిపాలిటీని మాత్రము రద్దుచే నుటకును, చీరాల నిత్య యథాప్రకారమునుటకును, గారణము లగోచరముగ నున్నవి. చీరాలవారు మాడిన పూర్వీకలన సభి కారలయూ ప్రాయశః దెప్పకగరియైయుండవలయు ననుట నిస్సంశయము అధికారలదృష్టి ప్రేపల్లె చీరాలల విషయమున నిత్యత్యాగముగ, నింత భిన్నముగ నింత నిష్పాక్షిత్వముగ ప్రకటించుటకు వింతకన్న నేటికాణమేమిండ లది? పాలకు లెప్పుడు అనుమానపూర్వముగ నుండవలయునో కాని నిగ్రహమే మాలనూతముగ నుంచుకొనుట పాలనమున కవశ్యముగ నుండరా? (హితకాంక్షి)

నిషేధకోద్యమము, అమెరికా

అప్తరుప్రభృతి యభిప్రాయములు.

అమెరికాలో పశ్చిమము గాఁచుచుండిన అప్తరుప్రభృతి ఎం. పి. వద్యపాన నిషేధమును గూర్చి తన యభిప్రాయముల నీ విధముగ చెలిపెను. “నేనుగాని నాభర్తగాని వద్యపాన నిషేధమును గూర్చి కనుగొనుటకు మాత్రమే యుచ్చటికి రాలేను. నచ్చిన కరువాత వివరముల నన్నిటిని కనుగొనుటకును పూనుకొనలేదు. కాని నే నేటరులతోను, కాంగ్రెసువారితోను, ప్రజానాయకులతోను, శ్రీయుద్ధయ నాయకురాలదతోను, కలసిమాటలాడుట తటస్థించినది. “అందరును ఏకాభిప్రాయముగ లేరు. అగ్లో కాను దేశమునం జట్టి విషయమునం దేకాభిప్రాయముండుట దుర్లభము భాగ్యవంతులు కావలెన్న కావలసినంత త్రాగవచ్చునని నాతో చెప్పిరి. కాని నేనుమాత్ర మింకను ముందలేదు. నిషేధకాననమములలోనికి వచ్చిన తరువాత కార్యము అర్థి, ప్రజాసంఘములు మున్నగు వాని ప్రచారము అవసరములేకున్నది. ఈసంఘముల నాయకులే యీని భిప్రాయమును నాకు తెలిపిరి. చీరవారు ఈ దుర్భాగమును పోగొట్టుకొని నుభముగ నున్నారు. ఫలితము మొత్తము మీద బాగుగ నున్నదని దృఢముగ జెప్పవచ్చును. భాగ్యవంతులు కాన నమునకు విశదముగ ప్రకర్తించుచుండినని కొందర కాగ్రహము గలుగుట నేను కనుగొంటిని గాని అందువలన నప్తరుపదనది భాగ్యవంతులే. “తాగేవారు కాని త్రాగినవారు కాని నరుల సారాయి వర్తమును ప్రారంభించ వలెని కొరుటలేదు. ఇంగ్లాడులో మాత్ర మిది వివరిముగ పరిణమించు చున్నది. వద్యపాన నిషేధమునకు ప్రతిపాలకును నేర్పాటులు ఇంగ్లాడులో జరుగుచుండుట నేను చూచితిని. త్రాగుడు దుర్భాగమును వదలి పెట్టినందున అమెరికా ఖండము ప్రపంచమునందు ఒక గొప్ప స్థానము నాక్రమించినది. నేను ఇంగ్లాడుకు వెళ్లిన తరువాత నిషేధమును గూర్చి యాదోళన చేయునూడదా యని యిచ్చట కొంద రడుగుచున్నారు. స్థానిక సంఘములకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుట యుక్తమని నాతలంపు. అది ప్రజాస్వామ్యపు ధృతి నుండును. అమెరికాలో నున్నంతటి ప్రజాభిప్రాయము ఇంగ్లాడులో లేదు. తపాలలో ఉత్తరములు సరిగా జేరుటలేదని చిరునామా దారులు, ఉత్తరములను వ్రాయువారును సంయుక్తపరగణాలలో ఫిర్యాదుజేసిరి. పత్రికలయందు ఈవిషయమై వ్యాఖ్యలు జేయబడినవి. వైశాఖ్యవారుగూడ తమ తీర్పులకుండు నూచించిరి. ఈ ఫిర్యాదుల నన్నిటిని కనుగొనుటకు స్వయముగ సంయుక్తపరగణాల పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారు స్వయముగ విచారించుచున్నారు. తపాలబట్టాదాలో ఇప్పుడు చాల మార్పుల్లి ఉత్తరములు తప్పుకుండ జేరుచున్నవని యనుచున్నారు. ఇటీవల ఎవరినుండి ఉత్తరములు జేరుటలేదని ఫిర్యాదులు జేయబడినో వారికి పోస్టుమాస్టరు జనరలు 500 ఉత్తరములను తపాలలో బంపిరి. ఆ ఉత్తరము లన్నియు వారికి జరిగినవి. ప్రతి ఉత్తరమున నుర్రీతముగ గమ్యస్థానము జేరెను.

ఒక గొప్ప పాఠశాల

(సి. రాజగోపాలాచారిగారు)

గాంధీయహాత్ముని కార్యచిహ్నమునకును బాంబు గుండ్రము ప్రేలు వారియై దేశ్యములకును గల తారతమ్యమును గూర్చి కొంతనాకు ఈ విధముగ దేశీయులు గర్హించుకొనినట్లు విదితమగుచున్నది. భారతదేశములోని ఇంగ్లీషువారిని శంపిన మనకు హాయి నుండునని బాంబుగుండ్రములు తలంచిరి. వారిని కొట్టకయే వారికి గాయముల గలిగింపకయే వారి వర్తకమునకు అభ్యంతరముల గలిగించిన నే మనకు విముక్తి గలుగునని గాంధీయహాత్ముని తలంపు. మహాత్ముని సిద్ధాంతమీ విధముగ నున్నదని తలంచుట తప్పు. కాని ప్రాతః సుక్రమాంధోళన-భిక్షాటన అగ్భాటము గంభీరోపన్యాసముల ననియు, గాంధీయహాత్ముని సిద్ధాంతము పేరు ఆయుధములు లేన నే వికల్పము గలిగించుట యనియు తలంతురు. ఈ యభిప్రాయమును సత్యాగ్రహ ధ్యమునకు ప్రతిపాలముగ నున్నది. మహాత్ముని సిద్ధాంతములుగాని ఉద్దేశ్యములుగాని ప్రేమవైన నే నాధారపడియుండును. మన స్వభావమును ప్రేమ అర్పించునని ఆతని యభిప్రాయము. ద్వేషము, అమానుష, హింస, స్వభావ ధర్మములైవిగావు అన్నిటిని సరియైన మార్గమున పెట్టుటకు ప్రేమయే తగియుండును. ఒకరు నీకు హాని కలిగించినపుడు ఆ హానిని సహించి ప్రేమచే దాని నెదుర్కొనుము. బాధానభవ మంతయు నీయే అప్పుడు నీ యెదిరివాని హృదయము కరగక మారు. తో మాంపుని బాధను జూచిన సానుభూతికలుగును. ఆసానుభూతియే మహాత్ముని ద్వేషించు శ్రుతిక్రము. సత్యాగ్రహమీ శక్తివైన నే నాధారపడియున్నది. ఎక్కియ శక్తి కంత ప్రతిభ గలదో దీనిని అంతటి ప్రతిభ గలదు. నీవు బాధలకులొనై, అపకారమునకు ఉపకారముచేసి ఎదిరివాని సానుభూతిని పొంది ఆతని హృదయము నాకర్షింపగలవనియు, ప్రతిమానపుడును స్వతస్సిద్ధముగ నుండినయు, నీకు విశ్వాసములేకుండెట్టి నీకును గాంధీయహాత్మునికిని అపారముగ భేదముగలదు. ఇరువుర పరమాధ్యములే భిన్నములు. ఆయన చెప్పిన ప్రకారము జెయిలకు వెళ్లుచుంటిమనియు, పనిమాన్య కొంటిమనియు, కర్దగను ధరించుచు టిమనియు, పాదకాలల వదలి పెట్టితిమనియు, తలంచినంత మాత్రమునకే యుపయోగములేదు. ఎదిరివారికి నష్టము గలిగించిన తప్పుసరియగును. కాని ద్వేషభావమున వానికి బూనుకొనిన మనవరమార్గమునకే మనమే యభ్యంతరముల గలిగించినవార మగుదుము. బాధ ననుభవించి ఆక్రమపరుల సానుభూతి పొంద గలిగితిమేరి అది సత్యాగ్రహ సంస్కార మనిపించుకొనెను. ఆక్రమపరునిని సంస్కారము గలుగను. మనకార్యములవలన హానియు, ఉపద్రవమును గలుగకుండునటుల సహస్ర నేత్రములతో గనిపెట్టి యుండవలెను. సత్యాగ్రహ సంస్కారము సభిక పవిత్రమతముగ జేయవలెను. నిరాకరణమునో కాశనోల్లంఘనమునో వాపుచుండినక, మన హృదయములందు ప్రేమను వెంపొందించుట వలననే యీ సంస్కారము సాధ్యమగును. మహాత్ముని కార్యక్రమమును గూర్చి చక్కగ బోధపడకుండుట చేతనే, సరణులు మార్పులు బయలుదేరుటయు, నిరాకరింపబడుటయు తటస్థించినవి. అందువలననే అన్ని కార్యములు మిత్రుల శత్రువుల, విమర్శకుల లోనయ్యెను. ఇట్టి యసందర్భపు విమర్శనలను ఒకరెంటిని మా వెట్టి విరమింతుము. సత్యాగ్రహము నందు ఎదిరివారి ఆస్తికిని ప్రాణములకును, దౌర్భాగ్యవలంబింక వచ్చునని బాపతుగారు ఒక కరపత్రమునందు నూచించిరి. మహాత్ముని నిరాకరణోద్యమము ప్రభుత్వమువారికిని అంగ్లేయులకును హానికలిగించుటకు ద్వేషింపబడినని బాపతుగారు చెప్పిరి. అది వారి స్వంత యూహగనుండును. ఇంకొక ఉదాహరణము. కర్దరగభలందు పలుమారు కొందరు లాంక మైనులో కుటుంబము లనేకములకు తినుట కాహారములేక బాధపడుచుండెని రిగ్గింతురు. లాంక మైను ప్రజలు ఆహారములేక యుండగనే మనకు నుభముగనుండునని యీ యుపన్యాసకుల యభిప్రాయమా? కర్దర వ్యాప్తి కొరకీలాటి ప్రచారము జరుగుచున్నదని మహాత్ముని చెప్పిన బడేనేని, ఆయన అవేదనపరితాపములకు మేయిండును. నిగ్రహముతో బాధననభవించుటయే కాశనోల్లంఘనమునందలి యుద్దేశ్యమని అందరకును స్ఫురించినట్లు లేదు. సమష్టికాశనోల్లంఘనము నుపయోగించి పగదిచ్చుకొనవలెనను భావములింక గొండు రకు లేకపోలేదు. —ఇంగ్లండుండియా.

దేశీయ వార్తలు

గాంధీమహాత్ముని కారాగృహవాసము-బోంబే వానికలుపత్రిక
 చెన్నపురిలో అజదుహిందూపత్రిక సంపాదక ముద్రాపకులను అరెస్టుచేయుట
 చెన్ననగర కాంగ్రెసుసంఘసభ-సింగారవేలు పెట్టిగారి రాజీనామా నుగ్గీకరించుట
 శ్రీనివాసయ్యగారి నధ్యక్షునిగా నియమించుట
 శ్రీరామ కస్తూరిరంగయ్యగారు (6 వ తేదీని) ఆజ్ఞోల్లంఘనసభకు వెళ్లుట
 శ్రీమ. కస్తూరిబాయిగారు-మహమ్మదాలీ బేగంగారు బొంబాయిలో నువ్వనెంచుట
 బొంబాయి నులలో రాజకీయకై డిలు-ఇండియాదొరతనమువారి ప్రకటనము
 నంగరాష్ట్రము కారాగృహములు-రాష్ట్రీయప్రభుత్వప్రకటనము
 చెరసాలలలో రాజకీయకై డిలు-దక్కనుసభవారి లేఖ
 కలకత్తా సర్వేంటుపత్రిక-మానవత్వపు కేసు-ధరావతుకోరుట సంపాదకముద్రాపకులు చెరసాల కేసుట
 కాంగ్రెసు-మహారాష్ట్రీనాయకులు-కేసరిపత్రిక
 హిందూస్తాను పంచాయితీసభ
 గాంధీ మహాత్ముని ఆసహాయోద్యమము - న్యాయాయుక్త నేషనుపత్రిక
 అధిని వేతనములలో ని భారతీయులు - ఆంగ్లాను - పోలకుగార్ల ప్రకటనము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్ర ఖద్దరుపరిశోధన సంఘమువారి పర్యటనము-కడలూరు చెరసాల-కాశీశ్వరరావుగారికి సంకెళ్లు
 శ్రీయుత కాశీశ్వరరావుగారిని మరల కడలూరు తీసికొనిపోవుట-నేడు చెన్నపురికి వచ్చుట

గాంధీమహాత్ముని కారా

గృహవాసము

మధురాదాసుగారి సందర్శనము

బాంబే క్రానికలు పత్రిక

గాంధీమహాత్మునికి కారాగృహమునందు గల సౌకర్యము
 లనుసూర్తి యిదివర కీపత్రికయందు ప్రకటింపబడిన వార్తయందు
 లేని విషయములు కొన్ని బాంబే క్రానికలు పత్రికలో ప్రక
 టింపబడిన.

ఉత్తరములను గవర్నరు పరీశీలించుట

గాంధీ మహాత్ముని వాసిన ఉత్తరములను బొంబాయి
 కర్నూలు సర్ జడ్జి లూయిసుగారు స్వయముగా పరీశీలించు
 చున్నారు.

పత్రికలు

మహాత్ముని వార్తాపత్రికల నీయము. పత్రికలు మహా
 త్ముని కాంటికి భంగము గలిగించును. భారతీయుల కోరికలకు
 ప్రతికూలముగా వ్రాచు పత్రికలను గూడ మహాత్మునికిచ్చుట
 లేదు.

నూలు, ఏకులు

మహాత్ముని కేరళాధ్యక్షము చాలక అరెస్టు కి గంటల
 సేపుమాత్రమే నూలును ఏకులను వనరువున్నాడుగాని లేనిచో
 24 గంటలను ఆపనినే చేయుచుండును.

జయిలునూపర్చుంటు

నూపర్చుంటు మర్యాదగానే ప్రవర్తించెను. కఠినముగా
 కనబడలేదు. మహాత్మునివిషయమున ఏమి చేయుటకును గూడ
 నూపర్చుంటుకు స్వతంత్రత ఏమియును లేదు. దొరతనమువారు
 స్వయముగా మహాత్ముని క్షేమమును విచారించుచున్నారు.

దీపము

మహాత్ముడు కాత్రి చీకటిగానే పండుకొనకలెను.
 దీపము నిర్దుటలేదు.

కాట్నీ కాంగ్రెసు సంఘము

అధ్యక్షులనును కార్యదర్శిని నోటిను

హనుమంతరావు, చయలూలు జయినుగార్లు

కాట్నీ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షు డగు హనుమంతరావు
 గారును, కార్యదర్శి చయలూలు జయినుగార్లు ధరావతు
 చెల్లించకలెనని జూనునెల 28 వ తేదీ వురయమున 8 గంటలకు
 వారికి నోటిను లియ్యబడినది. రావుగారు 1000 ను జయినుగారు
 5000 ను ధరావతు కట్టకలెనని ఆజ్ఞాపించినది జూలై 31 వ తేదీ
 ని కాట్నీనుండి వానిలూకు తండ్రివార్త వచ్చినది.

శ్రీమతి మాతాకస్తూరిబాయిగారు

గాంధీమహాత్ముని సందర్శించి బొంబాయికి వచ్చుట
 బొంబాయిలో నువ్వనెంచుట.

ఎకవాద చెరసాల కేసి భర్తగారిని (గాంధీమహాత్ముని)
 సందర్శించి శ్రీమతి మాతా కస్తూరిబాయిగారు బొంబాయికి
 వచ్చిరి. కొన్నిదినములనుండి బొంబాయిలోనే యున్నారు.
 బొంబాయిలో శ్రీమతి సభ జరిగినది. ఆ సభ లో కస్తూరి
 బాయిగారు ఖద్దరు ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి.
 ఖద్దరునకు మనదేశమునందున్న వివిధ జాతివల కట్టులవారి
 కైకవత్తము కృత్రిమమును దౌర్జన్యవిహిత మగు ప్రతిభుటన
 మున కడి ముఖ్యముగా నుండవలెను. మనకు సాధనము సత్తము.
 పశుత్వగునకకము. "మీరు మీదేశమును విడచిపోవకలెను
 లేదు. మాదేశమున మమ్ము మీతో సమానులుగా భావించకలెను
 కాని మీరు మాకు యజమానులనునెలమకొనకలెను. మమ్ము
 మీనాకరులవలె చూడకలెను" అని మనము బ్రతిభువారి కరి
 గింపవలెనని కస్తూరిబాయిగారు నడిచిరి.

మహమ్మదాలీ బేగంగారు.

హాలానా మహమ్మదాలీగారి భార్యగూడ అసభకు
 కచ్చెను. మనలోపయవననే మన కిట్టికప్పములు ప్రాప్తించినవి.
 చునకు విధింపబడిన కార్యములను మనము నెరవేర్చక యుండేమీం
 చిలివి. ఎల్లవారును ఖద్దరు బట్టలనే ధరింపకలెను. స్వయముగా
 రాట్టమనై నూలునకువలెనని లేచుచుగారు నడిచిరి.

* * * *

సర్వేంటు పత్రిక.

మానసస్థపు కేసు.

సంపాదక ముద్రాపకులకు శిక్ష వేయుట.

కలకత్తానగరమున దేశబంధు చిత్రంజనదాసుగారి
 గృహసమీపముననున్న భాగ్యిస్థలమున కథ జరుగుచుండగా కల
 కత్తా పోలీసు డిప్టీకమిషనరు ఎఫ్. డబ్ల్యు కిడ్నగారు హేమన
 లిని ఘోష అనునంగ వనితను మోటు దెబ్బలు కఠి
 నముగా కొల్లెవని వెనుక స్వామిపత్రికలో ప్రకటింపబడి
 ను. ఆవార్త అంత్యమున దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. దానిని
 గూర్చి సర్వేంటుపత్రిక సంపాదకు డగు ప్రభునాథముగార్లు,
 ముద్రాపకు డగు హేమేంద్రనాథఘోషగార్లవారి కిడుగారు
 మానసస్థపుకేసు తెచ్చిరి. సర్వేంటు అనునది కలకత్తానగరమున
 అంగ్లాభిమతి ప్రకటింపబడుచున్న యొక దినపత్రిక ఈ కేసు
 లో జూలై నెల 4 వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడినది. సంపాదకునకు
 500 జుగ్గానా చెల్లించనిచో మూడునెలలు విడితైదు ముద్రాప
 కునికి 100 రులు జుగ్గానా చెల్లి చనిచో ఒక నెల విడితైదు
 విధింపబడినది. వాణ్ణింను గూడ జుగ్గానా చెల్లించలేదు. చెర
 సాలకు పోయి.

కడలూరు చెరసాల

కాశీశ్వరరావుగారికి సంకెళ్లు తగిలించుట

సామాన్యజ్ఞ అనుభవించుచున్న అయ్యదేవర కాశీశ్వర
 రావుగారు తిరుపాఠలియూరు రైల్వేస్టేషనుకు సంకెళ్లతో
 తీసికొని రాబడిరి. నెల్లూరువాస్తవ్యులకు శ్రీరామకృష్ణ గారు
 అనాలోగ్యులై కడలూరునుండి చెన్నపురి తీసికొని పోవడినపుడు
 కూడ ఇట్లే సంకెళ్లు చేతులకు వేయబడినది తెలియుచున్నది.
 ఇదంతయు లా ఆగరు స్థాపించుటయే కావాలి.

ఈనెల 1 వ తేదీ సాయంత్రమున సి. రావలింగారెడ్డి
 గారు జిల్లాజైలుకు వెళ్లిరి. ఆంధ్ర రాజకీయ నిష్పంధితులతో
 చాలాకాలము మాట్లాడిరి.

ఆరోగ్యము

కారాగృహ పరిపాలనము మిగుల అసంకృష్టికరముగ
 నున్నదని ఖబరు లిందరు చెప్పుచున్నారు. కారాగృహపు కఠో
 అసిస్టెంటు సర్జనునువేదాకావోటికి మార్పుట యుక్తమని పలువురు
 ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. డిప్టీస్ట్రు సర్జనుగారు ఖైదీలట్ట
 సానధూతిలవారై యున్నట్లు తెలియుచున్నది. వీరపలుమాట
 కారాగృహమునకు వచ్చిన కొన్ని సౌకర్యము లేవు. కారా
 గృహమునకు చేరిన వైద్యుల 'గాడ్డుమోస'మని ఒక ఖైదీ క్షణం
 చెను. జ్వరమువచ్చి బాధపడుచు పథ్యమును ఆహారము కావల
 యునని ఖైదీకొరిన డిప్టీస్ట్రుమెడికలు కానిటరి ఆఫీసరు వచ్చు
 వరకు కామకొని యుండవలయునని అధికారులు చెప్పినది.
 కావలసినంత నీరు దొరకుటలేదు. వైద్యులయం దియ్యబడు
 పాలుకూడ బాగుగలేదు.

గోవిందాచారిగారు

ఆత్మకూరి గోవిందాచారిగారు కొంతకాలమునుండి వ్యాధి
 గ్రస్తులై యున్నారు. (కస్తూరిబాయి వీరినీతి వివచనముగ నున్నది.
 వీరికి స్వేచ్ఛ ఇయ్యమిడల వీరు తిరుగ ఆరోగ్యవంతు లగుట
 అసంభవము. అనభికార్యకేతులకు సంఘమువారి వివచనమై
 ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఇగ్నెషనుగారి ఉపన్యాసము

కడలూరు కారాగృహమునందలి శివరమును గురించి
 ఇటీవలనే కారాగృహమునుండి విడుదల అయిన ఇగ్నెషనుగారు
 కడలూరులో ఉపన్యాస మొనరి. నీటిగడలులు చక్కగా లేనని
 యు, సామాన్యజ్ఞ అనుభవించుచున్నవారికి కాతము కలము
 కూడ ఇయ్యకుండుట ఎరిమూలము యుక్తముగ లేనని కొగు
 లకు తప్పకలెరుట నెయ్యివజ్జ ఇయ్యబడిట లేననియు చెప్పి.
 ఖద్దరు ప్రచారపు ప్రాముఖ్యత గురించి కొంతకాలము మాట్లా
 డిరి. అని 'హిందూ' పత్రికా కడలూరు విలేజుకుడు వారము
 చున్నారు.

* * *

"అజిద్ హింద్"

పత్రికాసంపాదకులు అరెస్టుగుట

మద్రాసులో ఉరుదుదినపత్రికా "అజిద్ హింద్" సం
 పాదకులు అరు అబ్దుల్ లతీఫ్ సాహేబు ధర్మాకగారు నిన్న
 ఉదయం, ఫిఫ్తడెన్సి షేజిర్గిట్టు ఉత్తయప్రకారము
 121 (ఎ) వి. పి. సి కెక్సక్రింద అరెస్టు జేయబడిరి. నే.ము.ఆ
 పత్రికలో ఏప్రిలు 19 వ తేదీని ఒక ఉత్తహిందూస్థాన పత్రిక
 యగు 'నాజత్'నుండి ఒక ఉరుదు పద్యము ప్రకటింపబడినది.

పత్రికా ముద్రాపకులను క్యూస్టోషనులకు నగు అమీరాలి
 సాహేబుగారు గూడ యిదే నే.ము.కు ఆకెక్సక్రిందనే
 అరెస్టు జేయబడిరి.

అమీరాలి జామీను కోరి విడుదల యాయెను. లతీఫు
 జామీను అక్కర లేదనెను.

కేసు 14 వ తేదీ విచారణ నాయుదా వేయబడినది.

సోలీసు సోదా

నిన్నటిదినము పోలీసువారు "అజిద్ హింద్" కార్యాల
 గుండును సోనాచాచి, అక్కిను పుస్తకములనున్న, 19 ఏప్రిలు
 'అజిద్ హింద్' పత్రికనున్న తీసుకొని వెళ్లిరి.

* * *

కాంగ్రెసును ప్రతిఘటించుట

జయకరుగారిని మహారాష్ట్రులెవరును కోరలేదు
 కేసరి పత్రిక

మహారాష్ట్రీనాయకులను గూర్చి బాంబే క్రానికలు
 పత్రిక వ్రాసిన కవయితా లిన్నియు నగర్హములు. కాంగ్రెసును
 ప్రతిఘటించుచు మహారాష్ట్రీనాయకు లెవరును జయకరు
 గారిని కోరలేదని 4 వ తేదీ కేసరిపత్రికలో నొకవ్యాసము
 ప్రకటింపబడినది.

మంగరాష్ట్రమునందలి చెరసాలలు

గతవత్సర నికరము

ప్రభుత్వమువారి విమర్శ

మంగరాష్ట్రమునందలి కారాగృహముల పరిపాలనను గూర్చిన గతవత్సర నివేదికనువై మంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి విమర్శ జూలై 4 వ తేదీన ప్రకటింపబడెను. దేశమున రాజకీయోద్యమము వ్యాపించుటవలనను ఇండియా చెరసాలల సంఘమువారు నూచించిన సంస్కరణములను చెరసాలలలో నడులు జరుపుటవలనను గతవత్సరమున వత్తిడి ప్రబలమైనది. అసహాయోద్యమమువలన చెరసాలలలో కూడ కలవరము ప్రారంభమైనదను విషయము రాజముయి నెంట్రులు జయలులో జరిగిన స్థితిగతులను జట్టి మొదట విచారించి మై సర్ ది ల్లి టి యు ప్రభుత్వ మంతరించినది. కై దీలనందరిని వదిలివేసెదరను వదిలి ఆచెరసాలలో వ్యాపించింది. 24-3-21 వ తేదీన ఆచెరసాలలో నున్న 969 మంది కైదీలను 669 మంది చెరసాలలో నుండి పారిపోయిరి. తరువాత వారిలో హెచ్చుమందిని మరల పట్టుకొనిరి. సిరాజ్ గంజి కేట్రుకోన నలుజయల్లో కూడ కొద్దిగా అల్లరులు జరిగింది. నురికొన్నిటిలో కూడ కుట్రలు జరుగుచుండగా వెంటనే అడచి వేసిరి. 1921 దేశం బయటటికి రాజకీయ వేరములకు చాలమంది కారాగృహములకు పంపబడిరి. 1802 మంది అసహాయవాదులు చెరసాలలకు పంపబడిరి. వారిలో 667 మందిని కలకత్తా చెరసాలలలోనే యుంచిరి. ఈ ద్వీతల తాత్కాలికముగ నొక చెరసాలనుకొని దానిలో 1150 మంది 1721 మంది నుంచిరి. 28-12-21 వ తేదీనాటికి 1059 మంది యీ చెరసాలలకు పంపబడిరి రాజధాని చెరసాలలో 1884 గురికి మార్తెమె తావు నిర్లబుడబడెను గాని దానిలో 2782 మంది నుంచిరి. చిట్టగాంగు, సంప్రాకు, ఫరిమాగు చెరసాలలలో కూడ పెదము లేవపోయెను కైదీలు నిండిపోయిని మంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

అందమానుషీవులలో రాజకీయకైదీలు

ప్రతాపమొదలగు పత్రికలలో విమర్శలు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రభుత్వతరము

అందమాను ధీవులలోని చెరసాలలందున్న రాజకీయ కైదీల సౌకర్యములనుగూర్చి ప్రతాప మున్నగు పత్రికలలో కొన్ని సంగతులు ప్రకటింపబడెను. ధ్యానసింగు లేక భానసింగు అనునతనిని గట్టిదెబ్బలు నిర్దాక్షిణ్యముగా కొట్టెనియు ఆదెబ్బల వలన నతడు మరణిస్తాడోచాలి చనిపోయెనోయను, పండిత రామప్రకాశ్ అను బ్రాహ్మణుని సంధ్యమున తీరవేసెనోయను, అందువలన నతడు తిండితినట నిరత్రాగుటమాని 90 దినములు పవనించి మృతిచొందెనోయను మరి యిట్టివిషయములను మరొకొన్ని టిని అపత్రికలలో ప్రకటించిరి.

ధ్యానసింగు

ధ్యానసింగు విషయమున జరిగిన సంగతులు 1917 లో జరిగెను దానినిగూర్చి 1918 లో ప్రకటించిన విషయములనే మరల నిపుడు కొద్దిమాత్రముతో ప్రకటించిరి. "వార్త అసత్యమని పోర్టు డ్రెయిరు ఫిఫ్ కమిషనరును నూపర్చెంటునగు తె. కన్నులు దగ్గనుగారు, వాసినలేఖ 27-1-1918 వ తేదీన బెంగాలీ పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. 1917 ఫిబ్రవరిలో ధ్యానసింగు ఒక ఓ వర్షియను ఒక వార్షికును చాల తూల వాడెను. అందుల కలిసికే అందండులువేసి ఏకాంతస్థమునకు దుంచె" అట్లువేసినను అతడు యదోగ్యులను తిట్టుచునే యుండెను" 1917 జూనులో అతడొక చిన్ని యుద్ధోగిని కొట్టెను. అతని నింకొక కొట్టులోనికి తీసికొనిపోవుమండ తనకు తోడ్పడవలె నని ఆదేశమున్న రాజకీయ బ్రాహ్మణమునకు శిక్షింపబడిన వారు" కైదీలకు సన్నచేయగా వార ట్లతనికి తోడ్పడిరిగాని అపుడతడు హెచ్చుమందియదోగ్యుల లుండుటచే గలభోజనము కుండ నాపగలిగిరి. చెరసాలలో సంబంధములేని డిప్టీ కమిషనరును కేసుచిరణ చేయుటకు నియమించిరి. ధ్యానసింగు (భాను సింగు) తిరుమగా ఉద్యోగిలను తిట్టుచు నును అత డొక చిన్ని యుద్ధోగిని కొట్టెను. అతని ననవసరముగ బాధించలేద. అల్లరిచేయుట కదివరకే వారందరు కుట్రపన్నిరి - అని అతడు తెలిచెను. అప్పటికిని ధ్యానసింగు అల్లరివాడతడు. అతడు 200 చిన్నపదందరితోసాటు రాకుండెను. అందులకనిగి కిరుగా 1917 అక్టోబరులో అరదండములు వేయబోగా, అతడు నిగో

ధించెను. అపుడతడు పెద్ద వార్షికును బలముగా కరచెను. తన్ను వార్షికులు కొట్టెని ధ్యానసింగు తెలిచెను గాని అది కేవలము అబద్ధమనియే తేలికది. ధ్యానసింగును వార్షికులు కొట్టెపుడు వారిని శిక్షింపలేదని తక్కిన రాజకీయ కైదీలలో 9 మంది మరి చాలరోజులకు పనిచేయుట మానివేసిరి. ధ్యానసింగును వార్షికులు కొట్టెను. మిగిల్లు పనిమానుట నుంచిగాదనితొమ్మం ద్రతీయ విడివిడిగా శిక్షించు వారిలో మొక్కొకరున్న తక్కిన వారెవ్వరును విడలేదు. అందువలన వారిని 8 గురిని ఏకాంత వాసపుకొట్టులో విడివిడిగా నుంచిరి. వారికి 3-6 నెలల వరకు అరదండముల వేసిరి. మరి కెందులెలలకు వారిలో మోకడు తక్కువొప్పుకొనెను. అతని ఏకాంతవాసమును రద్దుపెచ్చిరి. రాజకీయ కైదీలలో పెక్కుమంది యీ కిరుని ని ని ర సిం చి రి. వారు డి రి తో కలియలేదు. ధ్యాన సింగు కు 1918 అక్టోబరులో ప్రవాణివ్యాధి కలుగగా నతనిని వైద్యశాలకు పంపిరి. అతనిని నవంబరు 20 వ తేదీన వైద్యశాలనుండి పంపి వేసి నీరసముగనున్నవారిలో చేర్చి వైద్యపరీక్షలము క్రింద ప్రత్యేకావారము నిర్వచించిరి. 18-1-1919 ని నవంబ నతనిని వైద్యశాలకుపంపిరి అతడతడు నెలరోజులుండెను. అంతట అతనికి క్యాపాకరోధముతో కూడిన ఊయరోగము కనబడినందున అతనిని ఊయరోగుల వైద్యశాలకు పంపిరి. అతడతడు జూను నెల 2 వ తేదీన చనిపోయెను.

రామప్రకాశ్

రామప్రకాశునిసంధ్యమున తీసివేసెనందున అతడు 90 రోజులు నిరాహారమై చనిపోయెనును వార్త కేవలము కల్పితమనియే తోచుచున్నది. రామప్రకాశుడేదీనిని గూర్చిన విషయమే ఎచ్చటను కనబడదు. ఇపుడు అందమానులలో రాజకీయ కైదీ తెచ్చెనుకలెను. అక్కడనున్న రాజకీయ కైదీలను 1921 ఫిబ్రవరిలో యిండియాకు పంపివేసిరి. ఇకమిదట రాజకీయ కైదీలు అందమానులకు పంపగూడదని 1921 ఫిబ్రవరిలో తీర్మానింపబడెనని యిండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

కారాగృహములలో రాజకీయ కైదీల సౌకర్యములు.

బొంబాయి ప్రభుత్వము.

దక్కనుసభవారి విజ్ఞప్తి

దేశమునందసహాయోద్యమము వ్యాపించియుండుటచేత బొంబాయిరాష్ట్రమునందను నితరరాష్ట్రములందును కూడ చెరసాలలలో రాజకీయకైదీల సౌకర్యములనుగూర్చి ప్రాముఖ్యము కలిగి రది. విద్యాధికులును గొప్పగుంటుంబనులవారును చాలమంది కాననధికార్లు మొదలించి కారాగృహములకేరి. వారు కలికత్తను విడికైదును కూడ ననుభవించుచున్నారు. రాజకీయ కైదీలలో ఎవరో కొద్దిమందినితప్ప తక్కినవారిందరిని మామూలు కైదీలలకే చూచుచున్నారని మామ తెలిసినది. గాన రాజకీయ కైదీలకు ప్రత్యేకసౌకర్యముల నేర్పవలసినదని దక్కను సభవారు బొంబాయి దొరతనమునకు వ్రాసిరి.

పండిత కష్టకాంత గోవిందకాంత మాలవ్యాగార్లు

కారాగృహమునుండి విడుదల

అలహాబాదుకు వచ్చుట

పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారి కుమారుడు గోవింద కాంత మాలవ్యాసోదకపుత్రుడు కష్టకాంత మాలవ్యాగార్లు ను కారాగృహమునుండి విడుదలి. వారు అలహాబాదుకు వచ్చిరి.

కాలికట్టువార్తలు.

శనివారమువారు తిరునంగారులో మామిళాల సహాయము ప్రభుత్వతరచాలమును నెలకొల్పబడెను. కొంతకాలమున్నగు ఇతరప్రదేశములయందు ధర్మశాలలు నెలకొల్పబడును. మలబాదులోపలి ప్రదేశములకు బోయి గృహాయజమానులను కొల్పోయినవారినిగూర్చియు తదితర అవాభులనుగూర్చియు విచారించి అందరకును ఒకచిటినిచ్చి దానినికాపి సహాయము బొందునని. శనివారమువారు అచిటిని జూపినవారలకు వియ్యము ఇయ్యబడెను.

మా|| కూర్తా వేంకటరెడ్డినాయుడు గారి యుపన్యాసము

కోయింబటూరు వ్యవసాయశాస్త్ర శిక్షణాసంఘమున గతవత్సరమున జేయున దృష్టమున రెడ్డినాయుడుగారిట్లు నడివిరి.

గతవత్సరమున మద్రాసులో జరిగిన సామ్రాజ్యాంతర్యామలాను భారతసామ్రాజ్యాంతర్యామలాను ఒక వ్యాసం క్రియము ౫౭ రాష్ట్రములు జేయుటకు ఏమి జేయుచున్నది క్యాపిటెలు గన్న మెంటువారు చేయునది తెలియని వారలకు గోచించు ప్రతిపాద్యము. ఈ దేశపు ప్రజలకు వ్యాసం క్రియము కలుగజేయుటకు గన్నురుగారు కక్రికంవన లేక అకకాశముల నన్నిటిని వినియోగించుకొని చాల శ్రమపడుచు న్నారు. ఈ వ్యాసమును మీకు తెప్పగూడదు కాని నేను ఈ సంగతిని తెలియజేసిన ప్రమాదముండదు. (వత్స).

వ్యవసాయశాఖామంత్రిగియుమించ బడిన నాటినుండి వారు గన్నురుగారు జేయునదయము, అయినజాపు అగ్నింత దయయి, వ్యవసాయదారులపట్ల జాపు సానుభూతిని కూడ అయినకు మనము కృతజ్ఞులమై యుండ వలయును. సంస్కరణ ములు అచులులోనికివచ్చిన 1 1/2 సంవత్సరము లోపుగనే వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించిన రాష్ట్రీయోద్యోగములు (ప్రావికపి.బి.గెర్నెస్) ఇండియాలో అగ్రికల్చరల్ సర్వేయనకు మార్పబడెను. (వచ్చు) ఈ యభివృద్ధి సంస్కరణములు లేనినాడు కలలో నైవ పొందియుండెను. ఇదంతయు విశాల వ్యాపకములను, సానుభూతి స్వయంపులగు నెక్కింగ్ కౌప్రభువు గారి వల ప్రసాదము ఈ కార్యాలకు గన్నురుగారి పేరుకుటకు ఇంకొకకారణము గలదు. హిందూదేశపువైతని వ్యవసాయకారు. అనేక పాశ్చాత్యులచే జరుగెయ్యున్నది. కేవలము పూర్వవార పరాయణుడు. తుదవూడెనుడు. విలేఖర్లులను జవదాట లేని వాడు. అన్నిటికంటెను పెద్దకష్టము ముఖ్యకారణాలలో కీలుబొమ్మ పంటివాడు. కాన అట్లేతను ఈబంధములన్నిటినుండి విముక్తుడుగ జేయువాడ్యత వ్యవసాయశాఖవాది. అతనిని వ్యవసాయకారణమున జేయవలెను. అధికసాంఘిక ఆధ్యాత్మిక భావములందు ఉద్ధరించవలెను. ఇన్నియు సమకూడుటకు వెల్లిగ్డక్ ప్రభువు చేరుకంటె నిశ్చయము మింకొకటి గలదా?

ఈ భవనములకు వెల్లిగ్డక్ ప్రభువుపేరు పెట్టెనును అయిన ఆకాభంగము నిందుటకు అవకాశముండదు. ఈ శాఖ వ్యవసాయదారుల సుధరించుటకు లాటులేకుండ పని చేయును. ఇది తథ్యము. గొప్పచేదను బొందును. ఈ ప్రతిపాదనమును ఈ దేశమందున్న మరితని ప్రతిస్థాపనలతో సరిపోల్చెదనంటిని కాపి సింపుల్ గారు అట్లు జేయరాదనటచే నే నెంత మంత్రి నైనను వ్యవసాయాధికారి పలచన అవసరంవలె వీలులేదు. నేను మీకు జూచిన పరిశోధన కార్యాలయములు, ఉపాధ్యాయులు తదితర సిబ్బందియు, 'సెంట్రల్ ఫారం' మందివనిజేయును. ఇతర ప్రతిస్థాపనలతో కులమాగును. అన్నిటికంటె ఆగ్రసానమునుకూడ జలంబించు ననుటకు సంయమలేదు. కాన ఈ నేకపురజలు తమ కృతజ్ఞతను, వెల్లిగ్డక్ ప్రభువుకు ఉడతాధర్మిక జాపులకు అగీకరించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈ కార్యాలకు అయిన నామమును వెల్లుటకు వెల్లిగ్డక్ ప్రభువు అంగీకరించెదరని శిశ్యించుచున్నాము.

గాంధీబోపిలు

బక్కాగు చెజసాలయందున్న రాజకీయ బండిలు గాంధీ బోపిలు ధరించుటకు అంగీకరించుట లేదని స్పష్టతలు పత్రిక తెలుపుచున్నది. బక్కాగు బీవారు - బిరిస్సారాష్ట్రీయలో నిది ఇదట బండిలను ఇండియాలో అన్ని చెజసాలలయందున్న రాజకీయ బండిలకంటె ఎక్కువ సదసాయముగను బొగుగను అదరించుచున్నారని అనుకొనుచున్నారు. గాంధీ బోపిలును ధరించుటకు వీలులేదని చెప్పుటకు లేగినంత కాలము కనిపించదు. అప్పుల కధికారమిచ్చిన మిడిసిపడెద గనుటకు ఇదియే నిదర్శనము. మామకాతనిని యభిసాయమును యథామాన్యముగ గించు బొందుపను చున్నారు. "గాంధీబోపి" భారత జాతీయత చిహ్నము. గాంధీ బోపిని ధరించుట, ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించు భావముగ కాన్పించుచున్నది. అందుచే మీ బండిలు గాంధీబోపిలును ధరింపరాదు." వేదీనీచే డెడ్లు కాలనా యిది మితివాదులు ప్రభుత్వమువారి నడిగదరుగాక. (బొంబాయి క్రానికల్).

ఈవారములో జడ్డూవ 1170 పిర్థయాత్రలకు తయారై ఓడలో పోయిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ జూలై నెల 5-వ తేది

బుధవారము

గ్రామోద్ధరణము

గ్రామములు మరల చక్కబడినగాని, హిందూ దేశము సౌష్ఠ్యము గాంచలేదు. ఆధునిక నాగరిక మహిమలన, గ్రామములు శిథిలము లగుచున్నవి. గ్రామప్రజలు పట్టణములకు పరుగిడుచున్నారు. కూలినాల్చిపనులకు కొందరును, చదువులకొరకు కొందరును, పట్టణవాసమునం దిభిచుచే మరికొందరును, పలువురు పలువిధ కారణముల కొరకు స్వగ్రామములను విడిచివెట్టుచున్నారు. ఫలిత మేమయినది? గ్రామములలో జనసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది. పాటకపు జనులు తరిగిపోవుచున్నారు. వ్యవసాయపు పనులు క్షీణించుచున్నవి. చేతిపరిశ్రమ లంతరించుచున్నవి. గ్రామప్రతిష్ఠాపనలు క్షీణించుచున్నవి. వెనుకటివలె తగవులను తీర్చి పంచాయతులు గాని, మధ్యవర్తులు గాని కనుపించుట లేదు. చీటికి మాటికి ప్రజలు కోర్టులకు బోయి, అక్కడ డబ్బుదండుగ బెట్టుచున్నారు. ప్రాచీనదేవాలయముల గూర్చియు, సత్రముల గూర్చియు, చావడల గూర్చియు, ధర్మపురోహుల గూర్చియు, గ్రామములలో విచారించువారు లేకుండుటచే, నవి పాడగుచున్నవి. ఏ గ్రామము జూచినను, దానియందు జీవకళ గనుపింపదు. వెనుకటి ఐకమత్యముగాని, సాంప్రదాయములు గాని గనుపింపవు. ఇంగ్లీషువారు కొన్నివారు వ్యాపార జేసిన కొన్ని దురభ్యాసములు మాత్రము గ్రామములలో పాడుకొనినవి. కాఫీ మొదలగు పానీయముల ద్రావుట, సిగరెట్టుల బీల్చుట, నాజాకగు విదేశీవస్త్రములను ధరించుట దేశీయసాంప్రదాయములను విడనాడుట, మాత్రము, గ్రామములలో సయితము గనుపించినవి. వెనుకటి 'జానపదుల కుండ' ఓరిమి, అతిథిసత్కారము, ఆడంబరహిత మగు జీవితము, కృషియం దభిలాష, మొదలగు సర్వము లంతరించుచున్నవి. గ్రామము లిటుల శిథిలము లగుటచే, పట్టణములలో గనుపించేది తరుకుబెళుకులు నిస్సారము లని గ్రహింపవచ్చును. ఇవి ప్రజలను పీల్చి పిప్పిజేయుచున్నవి గాని, వారి యభివృద్ధి కేమాత్రము జోడ్పడుటలేదు. హిందూ దేశము మరల తొంటి యాన్నత్యమును బడయవలె ననిన, శిథిలము లగుచున్న గ్రామములను పునరుద్ధరించుట కన్న వేరుమార్గము లేదు.

హిందూ దేశమునకు గ్రామమే పునాదిగ నుండెను. పునాది బలముగ నున్నగాని, ఏకట్టడమునను బలముగ నుండదు. గ్రామజీవితము సౌష్ఠ్యముగ నుండుటచేతనే, హిందూదేశ మిత కాలమునుండియు, ప్రపంచమునందు ప్రసిద్ధిపడెను. గ్రామములు ప్రజాస్వామ్యములవలె స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచుండెను. ఆస్యసహాయము నపేక్షింపకుండెను. ఏ గ్రామమువా రా గ్రామమునందే తగవులను దీర్చుకొనుచుండిరి. తమకు సరిపోయిన పంటలను పండించుకొనిరి. తమకు వలయు వస్త్రములను తయారుజేసికొనుచుండిరి. కుమ్మరికుండలను చేయుచుండెను. పద్మసాలీలు, బట్టలను నేయుచుండిరి. కృషీవలుడు పంటపండించుచుండెను. పూజారి పూజలుపుచుండెను. పొరోహితుడు మతసంబంధ

మగు అక్కరలను తీర్చుచుండెను. విశ్వబ్రాహ్మణులు గృహములను, రథములను, దేవాలయములను నిర్మించుచుండిరి. వైశ్యులు వ్యాపారముజేయుచుండిరి. ఇటుల ఎవరివృత్తినివారు నిర్వహించుకొనుచుండిరి. ఒకరికొకరికి పోటీలేదు. పోరాటము లేదు. కార్మికకలవర మేములను ఉదయింపకుండెను. యజమానులకును, కార్మికులకును సంఘర్షణములు లేవు. ధనవంతులకును నిర్ధనులకును పోరాటములు లేవు. ఎవరికివా రేయజమానులు. ఎవరికివారే సేవకులు. స్వేచ్ఛయు, స్వాతంత్ర్యమును, అన్నివృత్తులకును మూలముగ నుండెను. వెనుకటివృత్తులు దాస్యమును, బానిసత్వమును పెంపొందింపలేదు. వివిధవృత్తులవారీమధ్య ఆన్యోన్యప్రేమ ప్రవహించుచుండెను. ఒకరికొకరి ధారాపడియుండిరి. గ్రామములలో నీరీతిని కట్టుబాటు లేర్పడుటచే, గ్రామజీవిత మత్యంత సుఖదాయకముగ నుండెను. నిర్లభ్యములును, సోదరభావము బలముగ నుండెను. గ్రామముపై ప్రతిపారికిని అభిమాన ముండెను. అభిమానము, గ్రామసౌష్ఠ్యమునకు మూలకారణమయ్యెను.

పరరాజు లెందరు దండెత్తినను, రాజులు మారుచుండిరేగాని, గ్రామజీవితము మారుచుండలేదు. గ్రామస్వపరిపాలనము చెక్కుచెదరక యుండెను. రాముడు రాజయినను, రావణుడు రాజయినను, గ్రామప్రజలు తమస్వాతంత్ర్యమును కోల్పోవలేదు. సాంఘిక రాజ్యమునకు భంగముకలుగలేదు. గ్రామపు బునాది చెడిపోవలేదు. మహమ్మదీయ రాజుల పరిపాలనమునందు సయితము, గ్రామప్రతిష్ఠాపనలు వెనుకటివలె కొనసాగుచుండెను. ఆధునిక రాజ్యాంగపద్ధతి, హిందూదేశ బలమునకు మూలమగు గ్రామమును ముట్టడించినది. గ్రామసౌష్ఠ్యమును భంగపరచినది. ఆకారణముచే, గ్రామస్వాతంత్ర్యముడుగంటి, దేశమునకు తీరని నష్టము వాటిల్లినది. గ్రామము లిప్పుడు ఆకర్షవ తమగ నుండుటలేదు. గ్రామ ప్రతిష్ఠాపనలు బనిచేయుట లేదు. అందరిదృష్టియు పల్లెలనుండి పట్టణముల మీదికి ప్రసరించుచున్నది. ప్రజల సౌఖ్యమునకు ప్రధానముగ గావలసినవిషయములనుండి పైపై మెరుగులవకకు పరుగిడుచున్నది. గ్రామములలో నిపుడైకమత్యముగాని, పరస్పరప్రేమగాని, భ్రాతృభావముగాని గనుపింపక, నిస్సహాయస్థితియు పరావలంబనమును, మాత్రము గనుపించుచున్నవి. రాజకీయసంస్కరణముల నెన్నిటి నేర్పరచినను, సంఘసంస్కరణముల నెన్నిటిని ప్రవేశపెట్టినను, గ్రామ జీవితమును చక్కబరుపనది, అవినిష్కలము లగును. ఇంతవరకు సాంఘిక రాజకీయ సంస్కరలు పట్టణవాసులయొక్కయు ఆంగ్ల విద్యాధికులయొక్కయు యోగజ్ఞేమములను పాటించుచుండిరేగాని, పొలము దున్నెడి రయితు, బట్టలు నేసే సాలెవారల యోగజ్ఞేమముల నరయకుండిరి. గ్రామజనుల భావములను కనుగొనకుండిరి. గ్రామప్రజలు తక్కువవారని భావించి వారిపై నష్టదప్పుడు జాలిగనుబులునుచుండిరి గాని, అంతకన్నను వారితో కలసిమెలసి తిరిగి వారి హృదయమును గ్రహించుటకు ప్రయత్నింపరయిరి. గాంధీమహాత్మ్యుడు దేశమునకు జేసిన మహాపకారమేమియనిన, మరల గ్రామములకు పొందని ప్రజల నందరను హెచ్చరించుటయే.

మహాత్మ్యుడు విద్యాధికులదృష్టిని పట్టణముల నుండి పల్లెలవంకకు మరల్చెను. కృషీవలుని రక్షింపు డని కోరెను. జీవనాధారములేక కృశించుచున్న సాలెవారిద్రు, నిమ్మజాతులను రక్షింపుడని కోరెను. చేతిపనులను పునరుద్ధరించి, లిండికిని

బట్టకును గల కత్తివను తొలగింపుడని హెచ్చరించెను. జాతీయ సాంప్రదాయములను నాశనము జేసి, పరాశ్రయభావమును పెంపొందించుచున్న విజాతీయవిద్య స్థానమున జాతీయ విద్యను నెలకొల్పుకని కోరెను. ఏ గ్రామమువా రా గ్రామము లోనే పంచాయతులను ఏర్పఱుకొని, కోర్టులకు బోకనే తమతగవులను పరిష్కరించుకొని భ్రాతృభావముతో మెలగుడనికోరెను. మహాత్మ్యుడు సలిపిన గొప్పనేర మిదియే! అతడు పడేశించిన, నిర్మాణ కార్యక్రమమునందలి విప్లవాంశము లివియే! ఈ యంశములను నెఱవేర్చిన మరల గ్రామస్వపరిపాలనము లభింపదా? సాంఘిక ఐకమత్యము చేకూరదా? గ్రామపరిశ్రమలు మరల తలయెత్తవా? దారిద్ర్య మడుగుంటదా? నిరీశముగు గ్రామజీవితమున మరల జీవకళ ప్రవేశింపదా? ఆధునిక నాగరిక వ్యాపారము వదలనివారు ఇంకను, నిస్సారమగు తరుకుబెళుకుల నాశ్రయించిన నాశ్రయింప నిండు. సత్యమును గ్రహించినవారయినను, మహాత్మ్యుని యుపదేశము నాచరణలోనికి దెచ్చుట పరమధర్మము. తడవుజేయుట కిది సమయము గాదు. గ్రామోద్ధరణమునందే జాతీయ పునర్నిర్మాణ మిమిడియున్నది. ప్రజలకు ప్రబోధము గలిగించుటకు ప్రదర్శనపద్ధతు లవసరమయినను ఒకమారు ప్రబోధము గలిగినపిమ్మట వారు నిర్మాణమార్గము చేపట్టుట యత్యంతావశ్యము. వెనుకముందాడకుండ, వాయువేగముతో నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుట యవసరము. దీనిని పూర్తిజేయుటయే తడవుగ స్వరాజ్యము సిద్ధించుననుటకు సందియములేదు. ఇందుకు ఓరిమియు, విశ్వాసమును, మనోదృఢ్యమును ముఖ్యకసరములు. ఉపేక్షగాని, నిరాశగాని, బద్ధకముగాని, కార్యభంగము గలుగజేయును. స్వరాజ్యసిద్ధికి నిర్మాణ మెన్నటికయినను జరుగకతప్పదు. అది ఎంతత్వరలో నెఱవేరిన అంత ఫలదాయకము. ఎవరిమోక్షము వారి హస్తములందే గలదని, మహాత్మ్యుడు అనవరతము చాటుచుండెను. స్వరాజ్యసిద్ధి కవసరమగు పరతులను పూర్తిజేసిన, అదితప్పక నెఱవేరును. ఇందునుగూర్చి సందేహింపబనిలేదు. స్వశక్తిని విడనాడి, పరసహాయ మపేక్షించుచు, ఎంతకాలము వేచియున్నను ప్రయోజనముగలుగదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు అన్ని పక్షముల వాగును పూనుకొనవచ్చును. జాతిమతభేదముల కిండుచోటులేకు. ముప్పడికోట్ల భారతీయులు స్వశక్తిని వినియోగించునపుడు, వారి యభీష్టసిద్ధి నాటకపరుచుట కేకి సాధ్యపడును?

సేటు కొన్నిలు
సభ్యుని యభిప్రాయము

మాంధ్యేస్తు గార్డీయనుపత్రికా విలేఖకుడు పలువిధ రాజకీయభిప్రాయముల గలవారితో ముచ్చటించి, వారియభిప్రాయములను ప్రకటించుచున్నాడు. సహాయనిరాకరణావలంబుడు గాని యొకమహమ్మదీయుని గలసికొని, మహమ్మదీయసమస్యను పరిష్కరించుచో హిందువులమొరలను పాటించ నవసరముండునా యని, ఈవిలేఖకు డడిగెను. అందు కా మహమ్మదీయుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, హిందువులను గూడ సంతృప్తిపరుపక దప్పుదనెను. కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరించినను, ఆందోళనము తగ్గదనియు, మహమ్మదీయులు హిందువులతో చేతుల గలిపి ఆందోళనమును కొనసాగించెద రనియు, ఇతడు సూచించెను. తుర్కీ సమస్య నెటులనో పరిష్కరించిన స్వరాజ్య సమస్యను నెట్టివేయ

వచ్చునని భావించెడి నార్దు క్షిప్రభువు మొదలగు వారికి, ఈ మహమ్మదీయుల దెలిసిన సంగతులు సైతాంజనములుగ నుండగలవు. హిందువులను, మహమ్మదీయులను, స్వరాజ్య సమస్య విషయమై ఈ మారు చీలదీయుటకు వీలు లేదని, వారు గ్రహింపవలసియుండును. ఉభయములు అనుభవించుచున్న సమానభావము, వారి వికమత్వమును గట్టిగ బలపరిచె ననుట తక్కుము. ప్లేటు కొన్నిలు సభ్యులగు ఫిరోజ్ సెత్తాగారితో మాంధ్యేర్లు గార్డీయను పత్రికావేత్తకు ప్రసంగించెను. పది వత్సరముల గడువువరకు హిందూ దేశము వేచియుండదనియు, సంస్కరణములకు త్వరలో మార్పుల ను ననియు సెత్తాగారు బలికిరి. సంస్కరణముల క్రింద, డబ్బులోటును దీర్చుటకు తమకు శక్తి లేక యున్నదని, సెత్తాగారు స్పష్టపరచిరి. మిలిటరీ ఖర్చు తాకుట కయినను శాసనసభ కధికారము లేదు. కిలాఫాత్ సమస్యకు పరిష్కరించినను, స్వరచాలనపు సమస్యకు పరిష్కరింపకుండుటకు వీలులేదనియు, వెనుకటివలె హిందువులనుండి మహమ్మదీయులకు విడదీయుటకు వీలులేదనియు, జాతీయభావము దేశమందంతటను వ్యాపించి యున్నదనియు, పార్సీవారలను, భారతీయకైస్తవులను గూడ జాతీయాభిలాషలు ప్రేరేపించుచున్నవనియు, సెత్తాగారి వేత్తకునికి తేటపరచిరి. ప్రస్తుతపు అశాంతికి, జాతీయాశయములు సఫలముగా కుండుటయే ముఖ్యకారణమనియు, అర్థికదుస్థితి ఇందునలన కలిగిన అసంతృప్తిని ఇంకను పెంపొందించెననియు, సెత్తాగారి యుద్దేశము, ప్రస్తుతపు అశాంతిని, కేవలము ఆర్థికదుస్థితి కార్యోపేచు వారికి, సెత్తాగారి వాక్యములు సత్యమును దెలుపగలవు. స్వాతంత్ర్యశయమును సంపూర్ణపరచి, ప్రస్తుత సమస్య పరిష్కారము గాజాలదు. ఆర్థిక కష్టములు తొలగినను, మారకపు రేటు బాగు పడినను, బడ్జెటులు అనుకూలమయినను, ధరలు తగ్గినను, కాలమానమనుకూలముగనున్నను, పంటలు ఫలించినను, స్వపరిపాలనా వాంఛ మాత్రము తొలగదని, సెత్తాగారు ఖండితముగబలికిరి. ఇంతకన్నను చెప్పదగిన దేమున్నది? దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మట, బ్రిటీషు వెట్టుబడి ధనమునకు ఎట్టి యిబ్బందియుండదనియు, ఉభయజాతులకును పరిష్కారముకూల్యము గలిగినపిమ్మట, ఇప్పటి మిలిటరీఖర్చు భరించుట కవసరము లేదనియు, సెత్తాగారు తెలిపిన సంగతులబట్టి, మితవాదులు, జాతీయవాదులను భేదము లేక ఎల్లరును స్వాతంత్ర్యభావభరితులై యున్నారనియు, పదతులలో భేదముంకవచ్చును గాని ఆశయములలో తాంతమ్యము లేదనియు, బ్రిటీషువారు గ్రహింపవలయును. హైందవసమస్య వెంటనే పరిష్కారము గాంచవలయు ననిన, స్వరాజ్యాయమును సఫలపరుచుట దప్పు అనుకూల మార్గమింకొకటిలేక. నిష్పంధవిధానము నవలంబించి, స్వరాజ్యశయమును తొలగింప నెంచుట న్యర్థప్రయత్నము. ఇకనయినను, బ్రిటీషు ప్రజలు మేల్కొందురా?

ఉన్నాద శరణాలయములు

1921 సంవత్సరపు ఉన్నాదశరణాలయముల నిర్మాణము వెలువడినది. 1921 సంవత్సరమున, చెన్న రాజధానిలోని మూడు శరణాలయములలోను 892 మంది రోగులుండిరి. క్రొత్తవారిని 345 మందిని చేర్చుకొనిరి. సంవత్సరమునకంతకును 1237 మంది చికిత్సబొందుచుండిరి. వీరిలో 133 గురికి పిచ్చికుడియైనను, 46 మంది కొంతవర కభివృద్ధి గాంచిరి. 18 మంది కభివృద్ధిగలుగలేదు. 16 మందిని

వేరుకారణములచే పడలివైచిరి. 82 మంది చనిపోయిరి. కుడినవానిసంఖ్య 100 కి 10 వతుమాత్రమే కనుపించుచున్నది. 1919-వ సంవత్సరపు సంఖ్యయు ఈతరుననే గనుపించుచున్నది. ఉన్నాదశరణాలయములవలన, విశేషోపయోగము గలుగుటలేదు. ఉన్నాదము, మనోరోగము, మనస్సుమొక్కచేష్టలను పరిశీలించి దానిని సరియగుత్రోవకుచెచ్చుట కింతవరకును తగుప్రయత్నము జరుగుటలేక. శరీరసంబాధమగు వ్యాధులను కుదుర్చుగలవారికే, ఇందుకొరకుగూడ నియమించుటచే, అనుకూలఫలితములు గలుగుటలేదు. సామాన్యవైద్యమునకును, ఉన్నాదవైద్యమునకును సంబంధ మంతగలేక. కేవలము బాహ్య చికిత్సలవలన విశేషప్రయోజనముగలుగదు. క్రమమార్గమును దప్పిపోయిన మనోవృత్తులను సరియగు త్రోవలకు మరల్చుగలవాడే, ఇట్టిచికిత్సకు గావించుట కర్హులు. అట్టివారిని, చికిత్సకులుగ బెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుటలేదు. నూతనవద్దతుల నవలంబించనియడల, ఈప్రతిష్ఠాపనలు ప్రయోజనకరములు గాజాలవు.

దక్కనుసభ : రాజకీయ నిర్బంధితులు

బొంబాయిలోని దక్కను సభలో మితవాదుల ప్రాబల్యము గలదు. ఈ సభవారికి సహాయనిరాకరణము గిట్టదు. వీరు సముతము, జుయిల్లో రాజకీయనిర్బంధితుల యెడ ఆధికారులు ప్రవర్తించుచున్న విధము బాగుగలేదని అభిప్రాయపడుచున్నారు. మాతృసేవకర్షణజేసినవారి మామూలు సేరస్థులవలె జూచుట భావ్యముగాదని, కరుణాత్మకమువారికి దెలుపుచున్నారు. రాజకీయ నిర్బంధితులకు ప్రత్యేక పోకర్షణముల నొసవ యునని వీరి యుద్దేశము. సహాయనిరాకరణాంబులు, దేశము కొరకు ఎట్టిబాధల ననుభవించుటకయినను వసిద్ధులయి కారాగృహమునకు జనిరి. వారు తమ బాధలను తొలగింపుచు మొరబెట్టుటలేదు. కాని, ప్రభుత్వకారవమును కాపాడు నుద్దేశముతో, మితవాదులును, శాసనసభ్యులును, రాజకీయనిర్బంధితుల నాదరణతో జూడవలయు నని వారిని వేడుకొనుచున్నారు. గాంధీ సహాయనందీ సుకన్యనాయకునకు సముతము ఎన్నియో యిబ్బందులు గలుగుచుండ, తక్కుంగల వార్షికి గూర్చి చెప్పలేక? దక్కనుసభవారి స్వల్పవిస్తృతమును, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు రెండువరకు సాక్షింపజేసి చూడవలయును. మితవాదుల నూరిక పొగకెడి అధికారులు, వారి విస్తృతములను సఫలపరుచుటకు మాత్రము సంసిద్ధత జూపుటలేదు.

ఆత్మస్తుతి

ఆత్మస్తుతియు, పరనిందయు, ఈ కాలమున ప్రజలు ముందుకు వచ్చుటకు ఉపయోగపడుచున్నవి. తనను దా పొగడుకొనువానికి, గౌరవము గలదు. ప్రభుత్వ వ్యయసాయశాఖవారికి తమగొప్పరు దాచు ప్రకటించుకొనుకై తక్కువనున్నదట. ట్టికొరతను భరికీయవలయు నని, గవన్నరు యిటీవల సలహానిచ్చి. కాని, అట్టికై వ్యవసాయశాఖకు కొరవడి యున్నదని, దేశము భావించుట లేదు. కావలసిన దానికన్న నెక్కుడుగ నున దేమోనని సాధియము గలుగుచున్నది. వ్యవసాయశాఖ నిష్పాదించిన కార్యములకన్న ప్రకటన మెక్కుడుగ నున్నది. అగుచేతనే ప్రజల కీశాఖయందు నమ్మకము లేకున్నది. రయితులపద్ధతులు వారిసా ప్రదాయములన్ను, ఈ శాఖవారికి చులకన. అంతకన్నను, వీరు గరువలచెడి యభివృద్ధియు గానరాదు. ప్రకటన కయినను ఒక విధము గలదు. వస్తువు మంచిదయిన, దాని యంతట యదియే ప్రకాశించును. దానికి బ్రకటన

తో యంతగ బనియే లేదు. వస్తువు చెడుదయిన, దాని నెంత బ్రకటనజేసినను, తాత్కాలికలాభము కొంత గలిగినను, శాశ్వతలాభము గలుగనేరదు.

“కద్దరు”

యర్రవాడా జయిలులో మహాత్ముని సందర్శించిన పిమ్మట, మహాత్మునిసతి బొంబాయిలో స్త్రీల యెదుట నుపన్యసించుచు, కద్దరు మహిమను కొని యాడెను. దేశమునందలి వివిధ సంఘములలో వైకమత్వము గుదుర్చుటకు కద్దరెటుల ఉపయోగించునో, విశదము గావించెను. అహింసాప్రవర్ధమున కిది ఎటుల బనివచ్చునో సూచించెను. మహమ్మదాలీ సతి సముతము, రాటమును చేపట్టి కద్దరును వాడు డని హెచ్చరించెను. ఇరువురు ఉత్తమ నారీమణులు దెలిసిన హితమును, ఆచరణలోనికి దెచ్చుట స్త్రీ లెల్లర ధర్మమని వేరుగ దెలుపనక్కరలేదు. కద్దరు వ్రతమును స్త్రీలు నెఱవేర్చబూనుచో, అది కడుసులభముగ ఫలించును. నూలువడుకుటలో స్త్రీలు గనుబులచెడి నేర్పు పురుషుల కలవడదు. మాతృసేవకై స్త్రీ పురుషు లిరువురును సమానోత్సాహము జూపవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. మహాత్ముని సతి గనుబులచెడి కార్యదీక్ష స్త్రీ ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకముగ నుండుగాక!

మద్యపాననిషేధము

నానిటాలుసంఘ గౌ. లాలా సుఖవీరసింగు గారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో, ప్రభుత్వ పద్ధతి విఫలమయ్యెననియు, రాబడిని పెంచుటచే త్రాగుడు తగ్గునను సిద్ధాంతము బనికీరాదనియు, తీర్మానింపబడెను. సంపూర్ణ నిషేధమును కొనసాగించుటకు తరుణమాసన్నమయినదని, స్పష్టపరుపబడెను. ఈ సభయందు మినరీలుగూడ సంపూర్ణ నిషేధమున కనుకూలముగ మాటలాడిరి. కాని, ఈమాత్రపు తీర్మానములబట్టి, అధికారవర్గము తన పద్ధతిని మార్చుకొన దని, అనుభవైక వేద్యమే.

ఖద్దరు కమిటీ

జూను 30 వ నాటి సాయంకాలము శ్రీయత పద్మరావాసుగారు, వాగ్గేర్లరావు పంతులుగారు విజయగఢమునకు విచ్చేసిరి. కాంగ్రెసు సభవారు పలువురు స్థానికులనుమీద స్వాగతమొసంగిరి. జూలై 1 వ ఉదయము సంతలాని ఖద్దరు చూడ వారికిరి. అటనుండి కొన్ని వర్తకుల దుకాణములను చూచిరి. పద్మావత్తును కాంగ్రెసుసభవారి ఖద్దరు ఏర్పాటులను, వారి ఖద్దరు:మూలమును పరిశీలించిరి. సాయంకాలము శ్రీయత వాగ్గేర్లరావుపంతులుగారి యధ్యక్షతయన బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయత పద్మరావాసుగారు ఖద్దరు ప్రచారమునుగూర్చి ముచ్చటిచిరి. అగ్రాసాధికారిగారు ప్రస్తుత పరిస్థితులను ముచ్చటిచిరి. నాటికాత్రి శ్రీ పద్మరావాసుగారికి జ్వరము వచ్చింది. వారు ప్రయాణమును చేయలేకపోవుటచేత శ్రీయత పంతులుగారు కరస్పన్డేట్ వెల్లిరి. అప్పటి వెలునూలును పరిశీలించిరి. వెలునూలు ధర రూపాయికి 6 రులములు 40 సెంటు రుండును. శ్రీయత పంతులుగారు కొంతనూలునుకొనిరి. నరసన్నచేట సంకెకు కాల విలకగల నూలు వచ్చింది. అటు నుండి శ్రీ పంతులుగారు దేవాది, ఉర్లాములు చూడ యేగిరి. శ్రీయత పద్మరావాసుగారు అనకాపల్లి వెల్లిరి. అటు మరక నూలు చాల లభ్యమగును. (ఒక విలేఖరి)

కాకి నల్లమందు మామనందల పెట్టెలు కలకత్తాలో 4 తేదీ విక్రయించబడినవి.

మొత్తము 18,57,000 రూప్యములు వచ్చినవి. ఒక్కొక్క పెట్టెకి కేంద్ర మొత్తము 4525 రూప్యముల చొప్పున విక్రయమాయెను. తక్కువగా ఖర్చు 4520 రూపాయలు. సగటున 4522 రూప్యములకు అమ్మబడెను.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీయుత ఆయ్యదేవర కాశేర్వరరావు పంతులుగారు:—వీరిని నేడు ఉదయమున లెజవాడనుండి, చెన్నపురికి దీనికొనవచ్చిరి. ఇటివే సాయంకాలమున కడ్డలూరు వరకు గొంపోయెదరు.

శ్రీమూర్తి యన్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు:—పాత్రికా కాపనోల్లంఘన విచారణ సంఘసభ్యులుగ నియమించబడిన శ్రీమూర్తి యన్ కస్తూరి రంగయ్యంగారు ప్రద్రాక్షులగురువారం బయలుదేరి జబల్ పూరులో విచారణ సంఘముతో కలిసెదరు.

మహాత్మాగాంధీ స్పిన్నింగు వీవింగు ప్రీన్సులు:—ఇంతవరకు యాపాతకాల కెంబుకెట్టివీధి 1 వ నెంబరు గృహమునందుండెను. ఇటీవల వివాదకాల పాఠ్యపుస్తకము ఇరులపైను వీధి 40 వ నెంబరు గృహమునకు మార్చబడినదని పాఠశాలాధికారులు తెలుపుచున్నారు.

నిష్పంధోచిత ప్రారంభవిద్య - వేలూరు
నిష్పంధోచిత ప్రారంభవిద్యా విధానము నగరమునందు ఆచరణనందుండవలయు ననియు అందులకు కొంతవన్న విధించవలెననియు వేలూరు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు తీర్మానించి యుండిరి. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి స్వల్ప పన్ను విధించుటకు అనుమతి నొసరిరి. ఈ సందర్భము ఆగస్టు 1-వ తేదీనుండి యాదిధానము ఆచరణనందుంచబడును.

హిందూస్థాన పంచాయితీ:—ఈ చాయితీ ప్రారంభమునకేము మొన్న సాయంత్రము, ట్రీప్లికేను వల్లక్ పాస్ను పుచ్చెట్టి వీధిలో జరుపబడెను. టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు అధ్యక్షతవహించిరి. పంచాయితీస్థానికవిద్యార్థులు స్వరాజ్యగీతములపాడిరి. యం. సింగారవేలుచెట్టియారు, యల్. శంకరరాల్, పి. సుబ్రహ్మణ్యశివగారలు, పంచాయితీ ఉద్దేశముల విశదపరచి, వానిని వివరించుచు స్వరాజ్యదర్శనమునకు తగినటుల గమనియు దీక్షింపబడుచుండిరి. వెంకట్రామయ్యగారు కద్దర, రాట్టము ఉపయోగములను దీక్షింపగ ఉద్దేశము వేసిరి.

ఒక ఆశ్చర్యకారక:—బాగ్నాన్ డిజిటల్ నివసితువును కాళికోత ప ని వా ని (మ ని స్వామి మొ ద లి) భార్య తండ్రియు అనువామి ఋణములను తీర్చుకొనలేక సోమవారం రాత్రి నీళ్లలోనుండి ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ఆమె కొన్నాళ్లనుండి చిట్ ఫండుపద్ధతి నప్నుచ్యుటను నడుపుచుండగా కొంతకాలమునుండి భాగములు కొందరు యెన్నిసార్లు దీగినను యియ్యకలసిన మొత్తముల సేయకుండిరి. మిగిలినవారు తమకీయవలసిన డబ్బు సేయుచునీ యిబ్బంది పెట్టిరి. ఆమె కొందరు యిత్రదీపాత్రలు పట్టుకొని తనకా పెట్టి డబ్బు తెచ్చి చెల్లించెను. ఇంతకు ఋణము కావలె నని బండ్లగులను మిత్రులను అడుగుచుండెను. కాని వారెవరను యియ్యరైరి. వేరుమార్గము గానక ఆమె సోమవారం రాత్రి మైలాపూరు కపాశేర్వర స్వామి కొనేరులో బడి చచ్చిపోయెను. పోలీసు వారు విచారణ చేసి ఆత్మహత్య గావించు కొనెనని నిర్ధారణ చేసిరి.

చెన్నపురికివచ్చు విద్యార్థులకు హితము

కాపనసభ్యులగు డాక్టరు యు. రామరావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.
విద్యార్థులను కొరకు ఇతరజిల్లాలనుండి ఆసేతులు చెన్నపురికి వచ్చుచున్నారు. ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు తెలియక కొంతమంది బాధ్యులగుచున్నారు. ఈ గృహవశకులు లేకపోవుట మొదటి ఇబ్బంది. పూట కూలు ఇండ్లలో అన్నము, వెయ్యి నూనె శుభ్రముగ యుండగ పోవుటకు వ్యర్థము నెక్కువ బాధమున్నదు వ్యాధులు కలుగుచున్నవి, కావున విద్యార్థులందరు పాఠశాలలకు చేరియున్న హాస్టలులలో చేరుట శ్రేష్ఠము. ఇరులు యాక్రింది ఆరోగ్య మాత్రములను గమనింతులు యుక్తము.

- (1) మంచి గాలివచ్చుటకు వీలుండు గదులయందుండవలెను.
 - (2) కాఫీహోటలులకు వర్తి కాఫీ ఇతరఅవసరపదార్థములను తినుటను సంపూర్ణముగ మానవలెను.
 - (3) మీ పనులన్నిటిని పకాలమున క్రమముగ చేసికొనుచుండవలెను. రాత్రిపదిగంటలకు నిద్రపోవలెను. ఉదయము ఆరుగంటలకు లేవవలెను.
 - (4) వాటకములకు బయోస్కోపులకు వర్తి నిద్రకుభంగము కలిగించుకొనుట యుక్తము కాదు.
 - (5) వ్యాధ్యాయుగము కొరకు, కొంతకాలము ప్రత్యేకించవలెను. సముద్రతీరమున వాలుగుమైళ్లు నడుచుటయో లేక క్రికెటు లేన్సు మున్ను ఆటలు వాడుటయో యుక్తము.
 - (6) కాలప్రవృత్తి సమముగ అగుచుండుటయు శ్రద్ధవహించియుండవలెను. అజీర్ణముగనగు యెదల భోజనానంతరము అరటిపండ్లు లేక కిచ్చిలి పండు భుజించుట యుక్తము.
 - (7) దోమతెర కట్టుకొని నిదించుట మంచిది. చెన్నపురి యందు విద్యార్థులకు సహజముగ మలేరియా జ్వరము వచ్చుచుండును.
 - (8) బాగుగ కాచిన నీళ్లు త్రాగవలెను. కాచుట చేసిటి యుండిలి చెడ్డపురుగులు నశించును. సోదాత్రాగుట శ్రేష్ఠము కాదు.
 - (9) కొంచెము అనారోగ్యముగ నున్నట్లు తోచిన నీడిటి పవుడనుగాని ఎప్పుడైనా కాని పుచ్చుకొనిన కాలప్రవృత్తి చక్కగ అగును. దినమునకు మూడు పర్యాయములు 5 గెయినుల క్విన్నెను పుచ్చుకొనిన ఆరోగ్యము చక్కబడును.
- ఈ మాత్రములను విద్యార్థులు చక్కగ మనసునందుచు కొని ఆరోగ్యమును కాపాడు కొని వైద్యుల భర్తులను తగ్గించుకొనుట యుక్తము.

చెన్నపురికాంగ్రెసుసంఘము.

సింగారవేలు చెట్టిగారి లేఖపై చెన్నపురిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకేము సోమవారము సాయంకాలము మహాశివధర్మ భవనమునకు జరిగెను. శ్రీమూర్తి యన్. కస్తూరిరంగయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సింగారవేలు చెట్టిగారి రాజీనామా విషయమై చెన్నపురి ప్రారంభించబడెను. సింగారవేలు చెట్టిగారు ప్రతికలకు పంపిన లేఖయందు నేరారోపణ తెన్నియో యున్నవనియు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కాళి చెట్టిగారికి నుండిన మనస్ఫుర్త లేఖలేఖకు ముఖ్యకారణమని ఇ. యల్. ఆయ్యగారు అభిప్రాయపడిరి. కేరళము నిందారోపణయే కాక సంఘ సభ్యుల దురాచరణయే యాలేఖయందు విమర్శింపబడినది యా. యన్. వరదాచారిగారు చెప్పిరి. ఈ లేఖలను మనసభ్యులన్నియు వెలిబుచ్చి కాంగ్రెసును అగౌరవపరచడమయ్యెనని ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిరి. యన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—యం యన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గారిపై నేరములను ఆరోపించుచు ఇట్టిలేఖలు వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటింపబడుట ఎంతమాత్రము యుక్తముగాలేదు. సంఘమువారి లెక్కలనుమముగ లేవని స్పష్టముగ నూడ నేరముమోపబడలేదు. 50 రూప్యములు మంజూరుచేయుట సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కా రాగ్యహమునపోవుటకు ఇయ్యబడినలంపట్లు అగునో తెలియకున్నది. కాంగ్రెసు ప్రచారముచేయుచున్నందున సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కారాగృహమున కంపబడిరి. సంపూర్ణ ఆశ్వాసముతో వీరు కాంగ్రెసు ప్రచారము సలుపుచుండిరి. 50 రూప్యముల లంచమునకు వీరు ఆకపడి రని చెప్పట కేవలము అన్యాయము. లెక్కయందెట్టి సత్యము లేదని మనము తీర్మానము గావించవలెను. సంఘపులెక్క లన్నియు సమముగ నున్నవనియు, ఉ్దే కపూరితులై చెట్టిగారిలేఖ వ్రాసిపంపిరినియు చక్కరయ్య చెట్టిగారు చెప్పిరి. వీరుగల ఏకగ్రీ:ముగ యాక్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి. (1) «ఈసభివారు సింగారవేలు చెట్టిగారి రాజీనామాను విచారముతో అగీకరించుచున్నారు. (2) రాజీనామా ఇచ్చుచు చెట్టిగారు వార్తాపత్రికలకు పంపిన లేఖయందు అసత్యము తెన్నియో యున్నది. అందు ముఖ్యులగు కాంగ్రెసు ప్రచారకులగు యం. యన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని కారాగృహమునకు పంపుట ప్రోత్సహించు

టలై వారికి 50 రూప్యము లంచముగ ఇయ్యబడినటులు అన్యాయము, అసత్యము, నిరధారము. సింగారవేలు చెట్టిగారి స్థానమున యన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సంఘపు ఆధ్యక్షులుగ ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకొనబడిరి. కాపనోల్లంఘన విచారణ సంఘమువారి ప్రశ్నలకు తగు ప్రత్యుత్తరములను తయారుచేయుటలై యాక్రింది పేర్కొనబడినవారికి ఉపసంఘముగ నియమింపబడిరి. చి చక్కరయ్య చెట్టి, ఎ. కుమారస్వామి చెట్టి, యా. యన్. వరదాచారి, సుఫీ మహమ్మదుగారు. అంతటితో కథ ముగిసెను.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సం॥ జూలై నెల 5-వ తేది బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము 24 గంటలలో	మొత్తము 24 గంటలలో	అత్యధిక వర్షము	అత్యధిక వర్షము	అత్యధిక వర్షము
	గ్రాము	గ్రాము	గ్రాము	గ్రాము	గ్రాము
దిల్లీ	8.08	73.2	1.11	31.57	...
బొంబే	88.4	75.1	1.50	28.74	2.08
సింధు
దెహ్రాడూన్	85.8	78.1	0.62	19.21	8.14
రాజ్ పుత్
కాన్పూర్	90.9	77.0	0.25	5.86	2.01
కలకత్తా	75.2	67.9	1.90	7.99	2.98
బెనారస్	94.9	78.1	0.21	1.95	8.58
రాజ్ పుత్	88.4	78.0	0.46	8.44	2.16
అలహాబాద్	87.8	77.2	0.15	2.94	2.39
గువాటి	91.4	78.8	0.04	4.09	1.41
బెనారస్	94.8	82.9	...	1.71	0
మద్రాసు	97.5	81.5	...	2.28	0.25
కడప	91.8	79.2	...	0.92	1.06
కాంగ్రెసు	93.1	79.8	...	1.97	0.86
పాంబల్	91.6	79.1	...	0.08	0.19
బెనారస్
కలకత్తా	85.5	77.5	...	11.28	2.77
అలహాబాద్	78.4	78.8	0.41	18.72	8.94
కాన్పూర్	78.9	78.3	0.40	38.77	0.77
కలకత్తా	85.4	72.6	1.25	4.91	4.57
మద్రాసు	82.8	71.4	0.92	46.78	2.72
బెనారస్	66.0	60.5	1.81	38.06	1.01
కలకత్తా	80.8	78.4	1.79	50.58	5.92
కలకత్తా	7.4	72.8	8.95	58.02	...
బెనారస్	81.1	75.2	27.4	32.59	9.28
మద్రాసు	85.5	71.2	0.05	2.46	8.00
కడప	88.8	71.8	...	2.07	2.02
అలహాబాద్	92.8	75.1	...	1.28	0.82
బెనారస్	88.8	74.8	...	0.19	2.04
కలకత్తా	96.4	75.6	...	0.86	2.85
కడప	97.2	81.0	...	1.75	1.80
కలకత్తా	77.7	66.1	...	1.95	2.69
బెనారస్	84.3	66.1	0.12	8.48	0.10
కలకత్తా	59.3	51.3	0.04	4.77	0.09
అలహాబాద్	55.6	52.7	0.11	5.16	8.06
బెనారస్	80.9	70.3	0.06	1.86	0.56
బెనారస్	96.5	79.0	...	3.98	1.18
బెనారస్	91.2	72.1	0.01	5.56	2.01
బెనారస్	92.1	78.0	...	0.61	1.09
బెనారస్	93.8	80.0	...	1.56	0.86
బెనారస్	92.4	76.8	...	2.80	1.05
బెనారస్	0	0.68

మేఘములు సర్కారులందును పశ్చిమతీరమునందును, కొండప్రాంతములందును. అధికముగను మిగిలిన భాగములందు సామాన్యముగ నున్నవి. అనేకపక్షములందు అర్ధగత సామాన్యముగ నే యున్నది. బొంబాయి తీరమున వర్షము కురియుచున్నది. సర్కారులందు వర్షము కురియవచ్చును.
సి. చెంగల్వరాయ మొదలియార్
కాశావతి కాశావతి.

విదేశ వార్తలు

పాలెస్టైను భవిష్యత్తు

బ్రిటిషుపాలనా విధానము

లండను, జూలై 2:— పాలెస్టైనులో బ్రిటిషుపాలనా విధానమును గూర్చి చర్చలు గాడికిని పాలెస్టైను ఆరబ్ రాయ బారులకును జయిర్బుస్ నిర్మాణమునకును జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములందు అధికారీత్యా వెలుపబడినది. ఆందు 1917 నవంబరు ప్రకటనము యేమాత్రము మార్పులేకుండ స్థిరపరచబడినది. యూదులు పాలెస్టైనులో నుండుటకు హక్కును గల్గియున్నారు. కాని, యింగ్లాండు యింగ్లిషుదేశముల, పాలెస్టైను యూదులది గావలయునని ప్రభుత్వమునా రుద్దేశించుట లేదు. ఆరబు జనసంఖ్య, భాష, విజ్ఞానము అంతరింపకరేనని గాని, లాబడవలెననిగాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వముకోరుట లేదు.

పాలెస్టైనులో సంపూర్ణస్వపరిపాలన మొనగంటు నభివృద్ధి జేయుటకు నా రుద్దేశించియున్నాడు. వెంటనే, యెక్కుకొన బడిన కుభ్యు లెక్కుకొన నుండు కావనభివృద్ధి పొందింపబడును. జయిర్బుస్ కార్యనిర్వాహకులు ప్రత్యేకస్థానమునందుండి ప్రభుత్వములో సేవిధమునగాని పాల్గొనుటకు వీలులేదు.

క్రొత్తగ వలసవచ్చువారలు యెప్పుటికైనను దేశము యొక్క ఆర్థికసామర్థ్యమునకు మించిపోవునటుల నుండరు.

వాషింగ్టను సంచి

టాకియో, జూలై 2:—జపాను ప్రెవీకాన్సిలు వాషింగ్టనులో 9 దేశములవారుగాడి గావించిన ఒడంబడిక నంగీకరించిరి. వాషింగ్టను ఒడంబడికలు జూలై 6 వ తేదీలోపుగా యింగ్లిషులు సమ్మతించెడయునని తెలియుచున్నది.

మహమ్మదీయ మసీదులు-పాలెస్టైను

పాలెస్టైను స్థితిని యాత్రులకు తెల్పుటకై మెక్కాకు బయలుదేరిన పాలెస్టైను మహమ్మదీయ ముఖ్యు లైదుగురు కయిరోలో దిగిరి. వీరికి మేకు అబ్దుల్ ఖాదరు యోము సాఫరు నాయకుడు, జయిర్బుస్ రాజకీయముగ వైకి విచ్చేద రనుభవము కలన పాలెస్టైనులోని మహమ్మదీయ మసీదులు ఉపద్రవ స్థితిలో నుండునని ఆయన చెప్పెను.

వర్ణ సమానత్వము

యూదులస్థితి

లండను, జూలై 3:— పాలెస్టైను నందు యూదులకు గొప్ప యవకాశముల నొనగవలెనని మంత్రివర్గ కార్యదర్శి జాతీ సమితి కార్యదర్శికి వ్రాసినట్లు ప్రకటించబడినది. పాలెస్టైను వాస్తవ్యులందరకును సమానస్వత్వములుండుట బ్రిటిషువారిని జోదేక్ష్యులని అందు తెలుపబడినది. ప్రతివారును తమకర్తవ్యమును పోగొట్టుకొనుటకుండు జాతీయతను నిలబెట్టకొన వచ్చుననియు అందుగలదు.

విల్లను హత్య

మాంత్తులు

లండను, జూలై:—నర్ హెన్రీ విల్లనును హత్యగావించి రని నందితులైన కానరీ, ఓబ్రయను గారలు, వైపు మినిస్టరు పోలీసు కోర్టులో రిజిస్ట్రార్ డాక్టర్, ఓనెపు ఓనరీవాక్ అని వెల్లడియెరి. వారు సిపాయిలని కల్పించుటచే. వారు ఓట్లు బెయిలీకి విచారణకు బంపబడిరి.

డిట్రెక్టు అఫీసరు సాత్య మిమ్మయి తాను ఓనరీ వాను యింటిలో వివిధ వాలంటీయల ప్రకటనములు కొన్ని గాన్పించెననియు, ఆయనకు కాగొరపాటు నుండి వచ్చినలేఖ యందు, ఆయన క్రీస్టియనుగాడనియు, కానినన్న గ్రెగ్గికు డివెలరా పత్రములు వేసికొనిగాక, రిపబ్లికన్ పత్రికలందు డెని దొడప బడెననియు చెప్పెను.

ఆల్బర్టు మెడలు

సాన్ ఫ్రాన్సిస్కోనుండి ఆల్బర్టు మెడలును 105 వ మహారాటా పహారుల కార్మికులు బాడ్జి పోస్టుగారి కొనంగిరి. ఆయన తన ప్రాణమును తేలిచి క్రిడటిగెల్స్ ము అగడ్తులో నెనాకాటులో లైటికి త్వరగా వచ్చిన గుండును పట్టుకొని ఒక ప్రాణమును రక్షించెను.

డబ్లిను విప్లవకారులు

డివెలేరా పారిపోవుట

ముఖ్యమగు హోటల్స్ కులిపోవుట
లండను, జూలై 3:— కాక్స్ లు పీఠియందు ఒక దినము తయ్యము ఘోరముగ జరిగెను. క్రీస్టియన్ సైనికులకును, విప్లవకారులకును యుద్ధము జరుగుచున్నది. డివెలేరా చివరరకు పోరాడవలెనని పట్టువలతో నున్నాడు.

ఫాదరు కల్బర్న ఫాదరు డిలాచర్ (గెనెరలు)ని విప్లవకారులవద్ద నుండి. ఆక్రమించి వెల్లెపోవలసినదని వారికి ఆజ్ఞ యయ్యెను.

ఈయనయము మరయుత్రపు గుండు ఎప్పటికైనను అధికముగబడెను. గుండు విధివిధానములేక దూకుచుండెను. ఇరె గ్యులరుపోస్టులు కొన్ని భ్వంసమయ్యెను. విప్లవకారు స్థానములు రెండు సులభముగ పట్టుకొనబడెను. క్రీస్టియనుల ఆస్థానములను తమవనలకై వినియోగించిరి. సివిలియనులలోగూడ తగవులు ప్రారంభమైనవి. ఫోకొర్టులు కూలిచి మొదలు ఈయనయమువరకు 100 మందికి గాయములయ్యెను. 50 మంది చనిపోయిరి. విప్లవకారుల జయమును గూర్చి డెయిలీ మెయిలుపత్రిక చాలవంతక కల్పించుచున్నది. డోంగులలోని యిరెగ్యులరు సేనల నొకవంతు నుండి మరియొకవంతుకొద్దరైనట్లు తెలుచున్నాడు. కొనెల తిప్పరీలలో విప్లవకారులు ఎదిరిపట్టుతో పోరాడుటకు గుమికూడి సిద్ధముగనున్నారు.

డబ్లినునగరమున నుమారు 700 గజముల ప్రదేశములో విప్లవకారులు చేయుచున్నారు. సాయుధకటములు, మరయంత్రములు మరల నుపయోగించబడినవి.

డివెలేరా మెక్కా న్ను హోటలు నందు దాని యున్నట్లు వదంతులు న్నుందున, దాని ఓట్లు సేనలు మూగియున్నవి. నిన్న మోరనుహోటలులో దాగుకొని తరువాత కేజాగతులైనవారు కమ్యూనిస్టులు. వారు చాలయపుద్రవస్థితిలో నుండిరి. మరికొందరు విప్లవకారులు పారిపోయిరి. కొందరు దాగియున్నారు. ఒక పత్రికాధిపతి యూదుదయము కొంచెము కాంతముగ నుండినందున కాక్స్ లు పీఠిని మోటారు కారులో వెళ్లెను. మందుగుండ్ల (వేటులకు పగులగొనుటకై) ఒక్కటి యై:ను ఆతనికి కప్పించిందిగాదు. డిఫెండరుల యదావదీయ కప్పింపలేదు. కాని యుద్ధము ఉదయము 10 గంటలకు ప్రారంభమై సభ్యావ్యూహము 1 గంట యగురికి జాప్తియయ్యెను. విప్లవకారులు తీవ్రముగ పోరు గలిపిరి. ప్రజలు గుంపులు గ కూడి చూచుచుండిరి. డబ్లినునుండి వచ్చు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు, సామానాలు "నెనానరే పరిశీలించబడినవి" అను ముద్రతో వచ్చుచున్నవి.

డబ్లినులో దినమంతయు యుద్ధము ఘోరముగ జరుగుచుండెను. క్రీస్టియన్ దేశములో క్రీస్టియన్ సేనలు ఇరెగ్యులరుల సాధనములను కొట్టివేసిరిని క్రీస్టియనుల ఈదినము మధ్యాహ్నము ప్రకటించిరి. నగరక్షిణభాగమునుండి ఇందుమిందుగ ఇరెగ్యులరులందరు తరిమివేయబడిరి. కొందరు వైదిజేయబడిరి. వారి ఆయుధములును పట్టుకొనబడెను. నేవనల్ బ్యాంకు మరల ప్రభుత్వమువారిస్వాధీన మయ్యెను.

దినమంతయు యుద్ధము జరిగినది. క్రీస్టియన్ సైనికులు విప్లవకారుల ముఖ్యస్థానమును పొంచియున్నారు. కాక్స్ లు పీఠిలోని ముఖ్యమగు హోటల్స్ కూలినవి. 700 గజముల ప్రదేశములో ముట్టడింపబడిన ఇరెగ్యులరులు నుమారు 300 మంది యున్నట్లు తెలిసినది.

డివెలేరా

డివెలేరా పారిపోయెనను వదంతులుగలవు. ప్రభుత్వ సేనలు ఇంగ్లండు పరిశీలనను గావించుచున్నారు. డబ్లిను సమీపమునకు కర్నూల దాల్లివరు ఈ స్టుడోని గలు, కాంటిస్టిగో మున్నగువంట్ల విప్లవకారులు కూడుచున్నారు. ఉత్తర ప్రాంతములలోని యిరెగ్యులరులు రైల్వేను ఆక్రమి సామానులను బయటకు రావీయకుండచేయుచున్నారు. ఇంచీక్రమముననుండి టెంపిల్ మూరు ప్రభుత్వసామను పట్టుకొనిరి.

జూలై 4:—నిన్న సాయంకాలము విప్లవకారుల ముఖ్యస్థానమునై దాడివెలిచి కొందరు డిఫెండరులు డివెలేరాతో సహా పారిపోయి రినియు నిక నలునది యేబడిమంది మాత్రమే యున్నారనియు అనుకొనుచున్నారు.

రాజ్ యభిప్రాయము

కాలిన్సు వారంత్రపు ప్రకటన: నె 37 డెమ్సు క్రెయిగు విమర్శించుచు నిట్లు చెప్పెను: "దక్షిణజానందును, పశ్చిమము

మంత్రవర్తము

మార్పులు జరుగవచ్చును.

కర్జన్ ప్రభుత్వస్థితి

లండను, జూలై 4:—మంత్రివర్గమునందు మార్పులు అధికముగ జరుగవచ్చునని ట్రెయ్యువరీకి 'లాబీ' విలేఖనడు (వ్రాసెను. మార్పుగాగ కింగ్సులెంధి ఇడ్డిగ నియమింపబడుదురు. కర్జన్ ప్రభు వింకను ఆసాకోగ్యముగ నున్నారు. అతడు మరల తన యువోగ్యమును నిర్వహింపగలుగు నని తోచెను. ఇదియే నిజమగునని బ్యాంకు ఆరల్ గారిని ఆస్థానమునకు నియమింపవచ్చును. మార్పుగారి స్థానమునకు బాడ్జియసుగారు రావచ్చును. బాడ్జియసు గారి స్థానమునకు నర్ హామరు గ్రీన్యడును యొక్కర్డి గారును ప్రయత్నించుచు న్నుట్లు తెలియుచున్నది.

జగ్గాలు పాపా ఆరోగ్యస్థితి.

వైద్యుల రాయబారము.

కయిరో, జూలై 3:— జగ్గాలు పాపా యశారోగ్యస్థితిని పరిశీలించుటకు ఈజిప్టు వైద్యులందరివారు ముఖ్యుల ప్రతినిధులను బంపుచున్నారు.

చిరుదముల వినోదము

వెస్టీ ప్రభుత్వ కథ

అతడు లంచ మేమైన నిచ్చెనా?

లండను, జూలై 30:— వెస్టీ ప్రభుత్వ లండనులో నుండిన పన్నుకల్పించవలసి కచ్చునని కలచి బూక్సును ఏర్ప లో నివాస మేర్పరుచుకొని వ్యాపారము చేసికొనుచుండిట్లు అతనే స్వయముగ రాబడి పన్ను విచారణ సంఘమువారి యెదుట సాక్ష్య మిచ్చెను. పన్నుల సీనుకుండ కప్పించుకొన బ్రయత్నించుచుంటే పీయరేజి యివ్వగూడదను మిహాంస జరుగుచుండ, వెస్టీ ప్రభుత్వము గూర్చి ప్రధానమంత్రి బాగుగ కనుగొనెనని ట్రెవీ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించి వెస్టీ ప్రభుత్వ అందులకు లంచమేమైన నిచ్చెనో లేదో అతనే స్వయముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన బాగుగ నుండుననెను. ప్రధానమంత్రి చూచెనో లేదో తమకు తెలియదని ప్రాధర్మ్యభుత్వ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, వెస్టీ ప్రభుత్వ యుద్ధకాలమున చేసిన సేవకు పీయరేజి నిచ్చి యుండురని కలంచెను.

అమెరికనులోటి సమానముగ వ్యాపారము జేయుటకు తానట్లు పన్ను సరిపెంచుకొనుటయూ, అట్లు ప్రభుత్వాధికారుల సలహా పొందియే జేసికొనెననియు వెస్టీ ప్రభు (వ్రాసెను. లంచము నిషయమై వెస్టీ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తర మియలేను. అందువలన పత్రికలు తీవ్రముగ విమర్శించుచున్నవి.

ఈనెమము ప్రజలసభలో చక్కప్రచేకట్టకలెనని అన్ని పక్షముల సభ్యులను 180 మంది కోరగా ప్రధానమంత్రి అంగీకరించెను.

వికసిరుమ రాజు.

లండను జూలై 4:— వికసిరుమరాజులండనులోనున్నందువలన, ఆకోగ్యము కలిగినది. ఇదివరకటి ఆసాకోగ్యస్థితి తొలగినది. ఈ వారము అతడు. లండనునది దేశమంతయు మాది అగడ్తు మానమున భారత దేశమునకు బయలు దేరును.

జర్జన్ కుట్టులు

రిజిల్లికనులను చంప నెంచుట

లండను, జూలై 3:— డబ్లిను అధికారులను చంపుటకు కుట్రల పన్ను చండినవారిలో 75 మంది కేళ్లకు పోలీసువారు కనుగొని రియారుచేసిరి. కొంతమందిని అరెస్టు చేయుచున్నారు. డాక్టరు రిథెనోగారిని ఏమోటారుకారును డి కాల్చికో ఆమోటారు యజమానుడు ట్రెకోలంద అరెస్టు చేయబడెను. ఆ తనివద్ద తుపాకులు ప్రేచ్చువారు, యుద్ధనామగ్రీ చేయగల వారు అనేకులున్నారు. అతడు గొప్పకర్జన్ భుకుడు.

నందున కాంతము సెలకొల్పవలెనని అతడు ద్వేషించి యుండెనని చదివి నేను నంతసింనుచున్నాను. మాకినుపుకును అదే యభిప్రాయముండుటవలన అయిగ్లాసు దేశమునందు కాంతి సెలకొనుట తథ్యము. ఉత్తరప్రాంతములవారికి ద్వేషము లేదు. ప్రజల యందు స్నేహభావము పెంపొందుకొలది, ప్రాత విషయములు నర్ హెన్రీ విల్లను హత్య తప్ప, మిగిలిన వన్నియు చురుకుతో రాగలవు. ఎవరైనను స్నేహభావమును కాంతిని సెలకొల్పటకు ప్రయత్నించిన, ఆత్రయత్నముల కరకును అద్దపడరు."

భావనగరసంస్థానము.

మద్యపాననిషేధము.

భావనగర సంస్థానపు నివేదికలను జూచువారికి అచ్చటి ప్రజలు త్రాగుదురుభ్యాసమునకు విశేషము లాను గా లేదని విదితము కాగలదు. భావనగర మాహావమున్న గొప్ప పట్టణములలోనే అందులోను ముఖ్యముగ సముద్రప్రయాణముతో సంబంధము గలిగిన అల్పకాల వారయందే యాదురభ్యాసముండెను. ఆరాష్ట్రమునందు మద్యపానమును మహావ పుష్కములనుండి దీయుదురు. మహావపుష్కము లరుదుగ నుండుటచే మద్యపానముగూడ మితముగ నుండెను. వర్తకము ధారాళముగ జరుగుచుండినపుడుగూడ వారి కస్తువులను ఇతర ప్రాంతములనుండి దిగుమతి చేయించుకొనలేదు. తమకు కావలసినంత వరకు అచ్చటనే యేదో విధముగ తయారుచేసికొనుచుండిరి. వర్తక పదార్థముల వర్తకమునై కాసములు పట్టణగానై లైసెన్సులు పుచ్చుకొనవలసి వచ్చెను. వర్తకము వామమూలమే యుండెనని చెడివివరములవలన తెలిసికొనగలుగు. వెనకటి మహారాజు కీ. శే. ౪౮ భావనగరానికి వర్తకములని యుపద్రవము తెలిసియే వర్తకమంతయు ఎవరో ఒక్కఁడొస్తాడననుకండిన ఎంతవరకీ దుర్భాగము వాటుకొని యుండెననియు, ఎట్లు పోగొట్టుకొనినదియు సులభముగకనుగొనవచ్చునని ఊహించుకొనినాక పొరకకవర్తకునిపరము చేసెను. ఒక్కరికిచ్చినంతమాత్రమున వర్తకముపాచ్చదనియు, అతనే యేకేయపాయముల నశ్వేషించి మద్యమును వ్యాప్తిచేయజాలదనియు తలపరచు. ఎంతమంది క్యాపారముచేసినను, వర్తకపరిమితిని నిర్ణయించవలసియుండెను. కాని భావనగరసంస్థాన మీదిభముగ నేర్పాటుచేసెను

ఈయేర్పాటులన దర్పారు ఊహించుకొనినది రూ 18,000 లను పుచ్చుకొని అప్పడెప్పుడు తన యనుభవమును తెలుపుచుండవలసినదని కోరబడెను. ఇంతకన్న నెక్కుడు మొత్తముల నిచ్చుటకు కొందరు సిద్ధముగనుండినను, నిరాకరింపబడెను. 2860 చదరపుమైళ్లు వైశాల్యముగల సంస్థానము నంతటిలో 42 దుకాణములను మాత్రమే యొందుట కాకంట్లాక్తున కనుమతి యొసగబడెను. కనుక భావనగరసంస్థానము ఈవర్తకమును రాజడి కొక మార్గముగ నుంచుకొనలేదని తెలుపెల్ల మగుచున్నది. యధా మారంభమైనతరువాత సంపూర్ణనిషేధకసమగ్ర ప్రాముఖ్యము కపించెను. కీ. శే. ౪౮. భావనగరానికి కొరకవై కథియవార్ సంస్థానములోని ఒక్కొక్క 1916 వ సంవత్సరమునంతయు చర్చించి

స్వదేశసారాయి యత్నాత్మక, క్రమము సంపూర్ణముగ నిషేధింపవలెననియు విదేశసారాయివై సభికముగ నుండుట విధింపవలెననియు నిర్ణయించెను. కాని త్వరలోనే మియు ఫలితము కలిగినదిగాదు. అందుకలన 1918 వ సంవత్సరము ౪౮ భావనగర జులై ౨, ౨౮, పాలితావాలాటి, వాలా, బస్తాక, సంస్థానములకు అందరికలసి పనిచేసిన బాగుగ నుండునని యుత్తరములు వ్రాసెను. సానభూతికత్తుత్తములు వచ్చేసేగాని ఫలితమేమియు కనిపించినది కాదు.

ఇది ఒకకొరకము కనిపెట్టుకొనియుండుటవలన లాభము లేదని కనగొని ౪౮ భావనగర 1916 వ సంవత్సరము, తన మరుసటి జ్యూనివర్సములోపుగ మద్యపాననిషేధమునకై విధానము తయారుచేసి సంపదలెని తన దినానన కుత్తవచ్చుచేసెను. విధానము తయారయ్యెను. 1920 వ సంవత్సరమునకు సంపూర్ణ నిషేధ మమలులోకి వచ్చెను. ఈలోపుగ క్రమక్రమముగ ఉత్పత్తిని విక్రయమును గ్రీ పాలయనగి యుత్తివచ్చెను. రాబడి గ్రీవారికి కొంతసొమ్మిచ్చుడెను. 1919వ సంవత్సరమున, అంతకు పూర్వము 42 ఉండివి, 8 దుకాణములయ్యెను. కేషించిన ఆదాయములను 1౯00 వ బుగల సారాయివైన విక్రయించుట కుత్తవచ్చుచేసెను. 1920 వ సంవత్సరము నంతటికి 2000 జుబుగు వై విక్రయించుటకు చేసెను. 1921 వ సంవత్సరమునందు 1000 వ బుగుకు దిగెను. లైసెన్సు ఫీజు బదులు, మ బుగు నకు 1919 లో రూ 2-8-0 లు ను, 1920 లో రూ 2 లు ను 1921 లో రూ 1-8-0 రాయల్టీచ్చార్జి చేసెను. 1922 వ సంవత్సరమునందు ఉత్పత్తియు, విక్రయమును సంపూర్ణముగ నిషేధించబడెను ఈవిధముగ కీ. శే. మహారాజాగారి కొరకను సంస్థానసభివా రామణిలో బెట్టిరి. 1919 వ సంవత్సరమునందు విదేశసారాయివై దుర్భరమగు నుండుట విధింపబడుచున్నది. మద్యకాలములో జరిగిడి మోసములకు గొప్పజాల్దూరాలు విధింపబడెను. ప్రజలు నుఖముగను, సంకృతులగును నున్నారు. త్రాగుదురు దుర్భాగము నిలిచిండువలన సంతోషమున కేముల సంఖ్యయు అమాంతముగ తగ్గెను. ఇప్పటికిని దొంతనముగ బయటనుండి కొంత వచ్చుచుండును. కాని చుట్టుప్రక్కలసంస్థానములు, గోగాజిల్లా సొంగారు ఏజెన్సీలవారు భావనగరసంస్థానమువారిత సేర్పాటులు చేయుటకు దీనిని తప్పించుటకు వలనుగాక యత్నము పాలితావా సంస్థానముగూడ నిషేధము నిదివరకే ప్రవేశపెట్టినది. మిగిలిన సంస్థానములును వికాశపైకొ సీసమగ్రము వరి మ్మరిండునుగాక- ఇండియన్ సోషలు రిఫార్మరు

వంగరాష్ట్రీయ శాసనసభ

కలకత్తా, జూలై 4:- శాసనసభలో ఆర్థికపత్రమును ప్రవేశపెట్టు సందర్భమున ఆర్థికసభ్యుడు మా॥ ౪౮ జాకె. కర్ గారిట్లు చెప్పిరి:- గత మార్చిమాసములో ఆర్థికపత్రము ప్రవేశపెట్టబడినపుడు కొటియాశ్రములకు వైగా లోటుండెను. ఈలోటును భర్తీచేయుటకు మాడు కొత్త పన్నుపట్టములు మంజూరు చేయబడినవి. ఈలోటును పూర్తిచేయగా కొత్త పన్నులవలన వచ్చిన ఆదాయములో 20 లక్షల రూపాయలు మిగులును. నిరుటి సంవత్సరము ఆర్థికపత్రమునందు మిగిలిన సొమ్మునందు 40 లక్షలు ఈసొమ్మునకు చేర్చబడును. మొత్తము 60 లక్షలరూపాయలు లగును. ఇందులో 10 లక్షలు ఋణములకు కావలసిన ఖర్చులకు ఏర్పాటు చేయబడును. తక్కిన 50 లక్షలు ఇట్లు పంచబడును:-

17½ లక్షలు స్వామిత్వకాఖలకును, 22½ లక్షలు ప్రజాస్వామిత్వకాఖలకు ఇయ్యబడును. జరుగుదుగ కావలసిన విధానములను ఆలోచించి వై ఏర్పాటులు జరిగివి. 34 లక్షలు ఇప్పుడు సంసిద్ధముగ నున్న విధానములకును, ఈసంవత్సరము జరుగుదుగ జరగవలసిన వానికిని ఏర్పాటు చేయబడును.

నేటిసభయందు ఒక్క చతుశ్చదారి చట్టమును గూర్చి మాత్రమే యోచించిరి. ఒక కమిటీని నియమించుటకు యోచించిరి. అసహాయాద్యముచే గ్రామస్వపరిపాలనా చట్టము చాలవరకు వెనకబట్టుటచే కొంత కాలము వరకు చతుశ్చదారి చట్టము పల్లెగామములకు అనువర్తించ వలయును. ఇది అవసరము. కాన ఆ ఆప్తును ఆభివృద్ధి చేసి చతుశ్చదారుల జీతముల నభివృద్ధిచేసి కృత్రిమవిదగరిష్ట ప్రమాణముగల పన్నును విధించవలయును. ఈ విషయమై 18 గృహ చర్చించిరి. ఒక సభ్యుడు తప్ప తక్కినవా రందరను చతుశ్చదారుల జీతమును ఆభివృద్ధి చేయవలయు ననిరి. కాని చతుశ్చదారి పన్నును హెచ్చించుటకు చాలమంది అంగీకరించలేదు. బీదలకు ఈప్రత్యక్షముగ పన్ను బాధకరమనిరి. ఎక్కువగు ఖర్చును ప్రభుత్వమువారు భరించవలయు ననిరి. కొంతచచ్చు విసపిదప ప్రత్యేకపు కమిటీవారు ఈవిషయమై యోచించవలయుననిరి.

ప్రపంచయూక్రిము-పదసంచారి

అమెరికను పదసంచారి హిస్పానిటీ మార్కెటుగారు నాపురాకు 4 లేడి మధాన్నము చేరిరి. వీరిని ప్రజలు కలసికొనిరి. కాకి ఇళారు, కొటునుభరించిరి. గడ్డము ఒత్తుగనుండెను. కురులు పొడుగగ నుండిన, ప్రయాణములన అలసటచేది నటుల కాన్పించదు. సరదాగాను, ఉత్సాహము నుండిరి. నాపురానుండి 17 మైళ్ల దూరమునొచ్చు కలకత్తా లకుపోయిరి. 8 గంటల 56 నిమిషములలో ఈ దూరమునంతను లైశ్వమార్గమున 4 లేడిని నడిచెను.

కరాచీ రేవు సంతకకసంఘమువారు పశువులు నీగతాగుటకు ఒక నీటిబొట్టిని గట్టుటకు అంగీకరించిరి. ఈసొమ్మును కవసాజీమారులు భగ్గుముచేసిరి.

దిలీఖుష్ లేహ్యము.

మా వైద్యకాలయందు మేనానుచే జనించిన వ్యాధులకు నీ బేషధము 262 మూలికలతో తయారుకాబడినది.

మేనా మనగా దేనా మంతటయు మత్సలు, నోపులు, తిమ్మిర్లు, అరికాలు అరిచేతులు, దుగ్గదలు, బలహీనము, చిట్టి, గుండెదడ, భారము, దిగ్గు, ఎగక్యాసు, కీళ్లనొప్పులు, కీర మంతయు లాగుట, కారీరకంపము, శుక్లఃష్టము, పొండించి కారీరము తెల్లబడుట, జీర్ణించిన సెగ, సవాయి మొదలయిన వ్యాధులుగా కీరమం దుండు ఏ జబ్బునైనను పూటకు పాత్ర తులము లగాయకు ఆరతులము మోతాదున నలుబది దినములు నేవించిన కోగము నిర్మూలములయి పలుచబడి తగవలె వెలికికారి యిండ్రియమును గట్టిపరచి, కోగి యిండ్రియపుష్టి గలిగి పరిశుభ్రమైన రక్తమును కలిగించుటయే గాక త్వక్కునకు కళలు గలుగజేయును. ఏ విధమైన మేహరణమైనను నునాయాసముగా గ్యాజెంటీతో యీ లేహ్యము నేవించినవారలకు వై చిత్త్య లేకయే నివారణ మగును. 40 రులము శేరు 1-కి రు 6.00.

గారంటీ బాండు ఇచ్చుపథ్యము. గుణమియనినో సొమ్ము వాపసు చేయబడును. ది ఆయుర్వేద యునానీ వైద్యకాల, కాకినాడ.

సిద్ధమకరధ్వజ (వైషజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదపథ్యములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు కుడిచేసిన రఘు, బంగారము, కరూరి, పచ్చకర్పూరము మొదలగు విలువల ద్రవ్యములు చేయున్నవి. వై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్వహించుచు మంచితయారుచేయబడియున్నది.

కో॥ స్వేచ్ఛాచారవిహితో నకదావిధిపద్యతే । మధాయాః కాంతిజనః కామోద్దీపకృచ్ఛకా॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినీయును. హెచ్చు ధాతువుపైజేసి కామోద్దీపనము గలిగించును. అతిమాత్రము, తుయ, సుఖకోగములు, మొదలగు ధాతుయీకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము.

ఉపయోగించువిధానము మండలం బంపబడును. మె 25 మూతలు రూ 5.00

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,9౪5.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హాంస్కోడ్డు హంటుకోడ్డు, మద్రాసు.

సిద్ధమకర యూరప్తయబడిన కాస్త్రీయబేషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

దక్షిణ చూచుచు ! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు ?

1. లోకావయసాన కస్తూరిమాత్రలతో గుణములు కాకును కావద్దకు వచ్చు కొగులకు అతిప్రీతికరముగ నున్నది క. క. విశ్వాన్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యకాల, 9-41 బాల్లబజారుపీధి రంగూను, బర్మా.

లోకావయసాన కస్తూరిమాత్రలు బసులకు గలగు సకలవిధ కోగములను పూర్తిగా తొలగిచేయును.

250-300 మూత్రముల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు బేషధము.

మెదడు దుర్బలము, మరపు, తలదేమి, మలబద్ధకము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలకోగము, గృష్ణస్థలము, శిష్ణస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.

ఇది మానవకోటికి గొప్ప వర్ణప్రసాదము. 20 దినముల బేషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1.00.

అభ్యుదయపు:- మా కాకాకారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 తింబుకట్టిపీధిలో మా ప్రాంతిని నిలియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. అర్జున మద్రాసు ప్రాంతినుండి కంకబడెత్తు.

(801-594) పాశ్చాత్య వైద్యకాల వండితులు శ్రీకృతారాధున వైద్యకాల మెనూకు.

గాంధీ-అమెరికనుల ప్రశంస

జూలై 7వ తేదీ న్యూయార్క్ "నీయస్" పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది—

ఉద్యమ నాయక శిఖామణుల నందరిని చెరసాలలో బెట్టి దేశముల కందరికి అతిపితముగ నున్న ఉద్యమమును సంహరింపుట కే ప్రభుత్వమునకైన సాధ్యపడునా? "మాంఛెస్టరు గార్డియన్" బొంబాయి విలేజుకు డిటేవల భారత సహాయ నిరాకరణోద్యమ ప్రముఖులు 10000 మంది చెరసాలలో నున్నట్లును చెరసాలలో నున్న నాయకులలో నొకరు 25000 మంది చెరసాల కేసెట్టు నుడివెను ఈ ఉద్యమ నాయకత్వము నిచ్చివేయట కర్హతల కక్తిసాయ భూతవ్యయ గాంధీకి దొరక లేదనియు వ్రాసిన గాన మేమీ ప్రశ్నపడు గుచున్నాము. ఉద్యేములను చెరసాలలో నుంచ వీలు లేదని సంతోష పడవచ్చును గాని ఈ ఉద్యేములను కార్యచరణలో బెట్టుటకు కక్తి గల మహానీయులను కై సన రాజ్యములు, మతాధికారులు యజమానులు చేరి అన్యాయముగ చంపి వేయట వలనను లేని పత్తిమున యావజ్జీవము చెరసాలలో నుంచుట వలనను ఉద్యేములను కూడ చంపివేసిట్లు చక్రతాంశములు గలవు. భారతదేశమందలి అసహాయోద్యమము తగిన శ్రద్ధణమునకు వేదియగునైతే కేలాటి సందేహము లేదు. నూతన ప్రయత్నముల కిప్పుడా ఉద్యమము బలపడుచుండ వచ్చును. గాంధీపారంభించిన సాగవైన ఆధ్యాత్మికోత్సాహము సులభముగ ఊహగతిని చెందచాలదు. దినదిన ప్రవర్ధమాన యగుచున్న భారత జాతీయత గాంధీ నియమించిన మార్గము ననుసరించు చుండనో లేక నిరంకుశ ప్రభుత్వమువారి నుండి అధికారమును కొంచెము కొంచెముగ బడయుటకు సక్రమాంతోశన రూపమును దాల్చునో, లేక దౌర్జన్యసహితముగ విప్లవముగ పరిణామించునో భోగ్యము చెప్పటకు సాధ్యపడదు. ఒకముఖ్య విషయమును గురించి నిశ్చితాభిప్రాయము నియ్యగలము. ఆదర్శ ప్రయోలును, నిరుపమాన మగు కక్తి సామర్థ్యములను గల 10000 మంది పాలితులను సామాన్య ద్రోహులలోపాటు చెరసాలల కంపిన ప్రభుత్వముపట్ల మాంచలతి కేలాటి గౌరవముండ చాలదు. ఇట్టి కృత్యము సంతోషమునకు తీరని మహాపచారమును బనర్చును.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు. లై సెప్పు లేదు. ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానిదియన మీకే తెలియగలదు. వెల రి-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ ధరలని గాని, ఎక్కువ ధరలని గాని కావలసివెయ్యదల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టల్ వగైరా వేరు. (8785) భారతవస్త్రభవనము - బెజవాడ.

భారతదేశపు ఏనుక్రిస్తు

గాంధీ అపాయకరమగు విప్లవకారి, దుర్బుద్ధి భుక్తివదే క్రోహి, భారత న్యాయస్థానము లతనికి విధించిన ఆశ్రిండ్ల కి తీ యొక విశేషముగాదని ఆంగ్లేయు లనేకు లభిప్రాయబడు చుందురు. గాని రెవరెండు రిచ్చునీ యు. ఎ. గారు "భారత దేశ కపు ఏనుక్రిస్తు-గాంధీ" యని తన మతబోధలో చెప్పెను. గాంధీజీవితచరిత్ర, అతడు తన భాగ్యమును, పదవిని వికర్షించుట, అతని మనశ్శుద్ధి. నైతిక భావములను గురించి లిగారు కొంత కర్షించి నేటాలు స్వాతంత్ర్య సమరము జరిగిన 20 ఏడ్లలో దౌర్జన్యరాహిత్యమగు సహాయ నిరాకరణ మెట్లు విజయమును బడసెనో వివరములను చెలిపిరి. దౌర్జన్య రాహిత్యమును దివ్యాయుధము విజయమును బడయగలిగెను. అంతట గాంధీగారి వ్యాస విట్లు చెడువబడెను:—

"దుర్బులులగు ఓటివారు కత్తిని చేపట్టి కత్తులతో బోరుచుండును. ఇట్టివారు దౌర్జన్య రాహిత్య మను ఆయుధము ను కట్టట సహజముగాదు. మనోనిశ్చయముగల దృఢభావులే దౌర్జన్య రాహిత్యముగ బోగలరు. కత్తువు ఎదుట తనవత్ ఫలమును కనితో కప్పకుండ కచ్చుటకు సిద్ధముగ నుండు వీరు బలవ ద్విశ్వాసులు గల మహా యోధుడని నా నవ్యకము. ఆత్మక శింప బాలదని భారతదేశము గుర్రెటుంకరెనని నాప్రార్థన. కారీర క దౌర్జన్యములను ఆత్మ జయింపగలదు. ప్రపంచమందలి పశుబలముంత ఎదుటిపక్షములో చేరినను ఆత్మ జయమొంద గలదు."

గాంధీ ప్రపంచోద్ధారకడనియు, ఆత్మ్యత్వ పురుషుడనియు, ఒకగొప్ప ఆమెరికన్ మతబోధకుడు చెప్పియుండెను. ఇది నిజమైనను, ఈభారత ఋషిశిష్యుడు, ఏనుక్రిస్తు జీవితాశయములను తనప్రవర్తనలో నిమిద్దిన ఈమహానీయుడు ఇచ్చ దాండ్ల సామ్రాజ్యపు ఖయిదీగనున్నాడు. పశుబలమునం దతనికి ద్వేషముండెని నేరము మోపబడెను. పశుబలమునం దతనికి ఏమి అను రాగములేదు. (ఫార్వెడ్జ్ పత్రిక—గ్లాస్కో)

బర్మానియోజకవర్గము-నిబంధనలు

వైకర్మమునకు నియమించబడిన నిబంధనలను పార్లమెంటు వారు ఆంగీకరించినది తేదీ ఇండియా ఎక్స్ప్రెస్ 8జులైలో ప్రకటించిరి. ఇండియాలో రాష్ట్రీయ కాసనభలకు నియమించిన నిబంధనలను బోలియుండును, ఇవి కేత జను ఆయులలోనికి వచ్చును. భారత వాణిజ్యపు తరగతివారును, కార్మికవర్గము వారును కాసనభలలో ప్రభుత్వనియమితసభ్యులవ్వారా తమ ఆశయములను తెలియజేసికొన వలయును. స్త్రీలకు మాత్రము ఈతెగలలో, ఓటుండబాదు. సభవారు స్త్రీపురుషవికతుత లేదని తీర్మానించిన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు గవర్నరుగారి అనుమతితో ఓటు నిచ్చెదరు.

శ్రీ చింతా శేషయ్యగారి చతుర్థస్వరూప వార్షికోత్సవము

శ్రీ చింతా శేషయ్యగారి చతుర్థస్వరూప వార్షికోత్సవము 20-8-22 తేదీని గోఖలే భవనమందు నూరి ఆంజనేయులు బి. ఎ. వి. యల్ గారి ఆధ్వర్యతక్రింద జయపరమగు జరిగినది. ప్రారంభమున నరాల దేవేంద్రుడుగారు పంచమసంఘము నకు ఏలూరు పాఠశాల గావించుచున్న సహాయమును స్తుతింపుచు సభకు వచ్చిన సభ్యులకు స్వాగత మర్పించిరి. ఆనంతరము వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు, యర్రమిల్లి మంగయ్యగారు రాయడు గంగయ్యగారు, కుసుమ వెంకటాచయ్యగారు శేషయ్యగారి జీవితమును చక్కగ వివరించి, వారి సుగుణములను వారు చేసిన సత్క్రియలను సంఘ సేవను వేసోల్ల కొనియాడుచు, పంచముల నందనను వారి నాదర్శకముగ నుంచుకొని వృద్ధిలోనికి రావలసినదని ప్రబోధించిరి. పప్పు పావ్యశీతముగారు పంచములకు చక్కని హితోపదేశమును గావించిరి. ఆధ్వర్యులకు నందనములతో కథ ముగిసినది.

ప్రకటన

కార్వేటివగరము జమిందారిలోని యీ యెట్టేటుకు సంబంధించిన అరణ్యములలోని తంకేడు, ముప్పి, కరేపాకు, రేళ, సురళ, చింత, తూకి, వుస్తి వెలగ, వగైరా మహాసూళ్లను ఈ 1882 వ ధనవర్షికి అనుభవించుకొగల బాధ్యతను యీ నెల 24 వ తేదీనను, ఆ మరుసటి తేదీనను పల్లిపట్టుగ్రామములో యీక్రింద చేవ్రాలుచేయువారు యేలము వేయించబోవుచున్నారు. ఏలములో కోరగల వారలు, కావలన్ని అంశములనుగూర్చి వ్రాసుకోవచ్చును. 197

పి. యం. యు. యెట్టేటు } పి. టి. రామసుబ్బారావులు
పల్లిపట్టు } అధీశురు యిక్కచాన్కి
పుత్తూరుపోస్టు }

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0
ఈ ధంతచూర్ణముతో పండుతోముటవలన చిగుళ్లనండి రక్తము స్రవించకుండును. నోట దుర్బంధములేక యుండును. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

బాబ్ నన్ జర్నలుపాకెట్టుడై రెక్టరీ

జర్మనీలో చేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్వీట్లర్లందులో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలుగల పుస్తకముగా ప్రయరించి యున్నాము. వెల రు 1-4-0 లు. ఆర్డరుచ్చుకప్పుకు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయుటకును.

టి. ఆర్. ఎన్. అందు సస్సు. (182)
పోస్టల్లోగు ఏకెట్లు అండు స్ట్రీలుట్రంకులు చేయవారు (పి. పి.) ఈగల్లి అమ్మనుకోవిల్, జి. టి. మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు
(3) బెనారస్ సిటీనందు దుగ్గా మెడికల్ హాల్ వారి టానిక్ గుళికలను నేపించుటవలన రాజకీయ అనువాదీహితుడు సమంజస్యము లేక సుఖముగా నున్నాడు. అతడు 6 సం॥లనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతడు చాలాసుఖముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాడు.
జేరామన్ }
28.8-19 } బ్రిజ్ కిషోర్

వనాపధిసరస్వరిల్లా

ంక్రహీనతను కత్తెయ్యెయొక్క పరిశుభ్రతను సోగోతులు చూచు చేరన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా నిలోకానందు ఎన్నటిదైనను తిహాలాపురు సరితముగా పంపబడును. (2973)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ధనసవాడి, బొంబాయి

శ్రీ రామదాసుచరిత్రము

ఇయ్యది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి భద్రగిరియందు కైంకర్యము చేసిన గోవన్న యను పేరుగల రామదాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతడు శ్రీరామ భక్తుడు. ఇందు భద్రాచలమాహాత్మ్యమును గలదు. భద్రగిరియందు ప్రస్తుత ముగిసె ఆలయమును, అందలి సీతా రామలక్ష్మణుల ప్రతిమయు మొదలుగాంగల అతిసుందరమైన 8 పటములను శేర్పంచిడి మేలైన బైందు రూపు 1-0-0. డిటా కాలికోబైందు రూపు 1-2-0.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అందు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)
R. Venkateshwar and Co. Publishers, Leane Square, Madras

ఓటోమోహిని

మీరు బయటపోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయుండు నప్పుడు, వెండిండ్లు, నియలు-జురగు నప్పుడు దీని సుపయోగించిన మంచి నువాసన నిచ్చి ఆనందిండును, సుఖమును కలుగజేయును.

రోదినీయూ తైలము

కనదికాంతులో ఉపయోగించుటకు సచ్చిన నేత్రములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిపటుంబములను అవశ్యకము. ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును. ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూపు 2, 1, 0-12-0, 0-8. రోదినీయూ తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూపు 1-0-0
Shyam & Co, 6, Bunder st, Madras. పి. యం. కంపెని, రిబంధరు వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక చదువరులకు ఒక విజ్ఞాపనము

మేము బంగారు నగలు అంకా గాజులు, గొలుసులు, నవనాగ రకమునకు క్రిగిన పలురకముల గాజులు, గడియారము గొలుసులు, వడ్డియాణములు, గజ్జలడ్డిలు, పువ్వురాగములు చేర్చి కట్టుబడిన కమ్మలు, చె పసములు, జడబిళ్లలు, బులాకులు

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

- 1. చిరట ఆనవ: స్యజ్యముల తక్కువ బరియూర్ప దివ్య వధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, కుక్షనప్తము, కుసుమరోగముల నిర్మూలము చేయు సులబిసీ సుధ తులం రు 15.
3. సిద్ధ మకరధ్వజ: అకాల జరాప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 పా॥ రు 4.
4. శంకర తైల: కుషు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అనలాస్త్రము రు 1
5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిప్రాక్త స్యసిద్ధిదాయక మంత్రవధరసానుక ప్రక్రియ. రావేజు 8 అణాలు.
ఈ కంటులాగు ఉచితము. చూచితిరవలెను.
ఆయుర్వేదరత్న బి. కేశవనారాయణ, మేనేజింగ ప్రాప్రయిటరు.
మెస్సర్సు, బి. యన్. రావు బ్రదర్స్ వారి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెకలోమునకు మేకానిము కథ్యము కదు. పిచికారితో పని లేను. ఎలుపు, తెలుపు, చచ్చ, అను మూడు విధముల నె గ నో గ ము ను మూడు పూటలలో చూస్తును. శ్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాశివ్యయు. (1251) రత్నీ 1 కి వెల 2-4-0 గంధర్వ పార్శ్వ, రాయనరంగ. (గోదావరిజిల్లా)

"స్పార్లింగ్" పేటెంటు

బీగపు ముద్రను ఉపయోగింపుడు
The "Sparling" Patent Lockworks, P. O. Aligarh, U. P.

ఏలూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

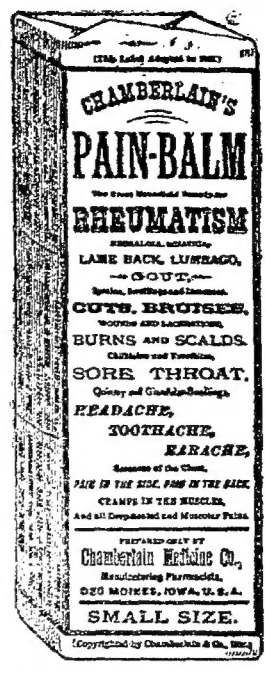
జూలై 2:—ది 30-6-22, 1-7-22 తేదీలందు ఏలూరు మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలర్ల కభి శ్రీయత బడేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడుగారి అధ్యక్షతనకింద జరిగినది. మ్యూనిసిపల్ మేనేజరు జబ్బుల్ రిహాఫ్ గారు పరిష్కరము పొందకుండ ఆరు గులు చేసినారు. వానినూడదీ ముంచుటకుగూడ ఏర్పాటు లేమైన జరిగినయెడల తెలుపవలయుననియు తీర్మానమాడికొని జవాబి ఘంటయగార్లు ప్రస్తావించిరి. ఆడగడలచిన దానిని గ్రాత మూలమున కోరిసివో సమాధాన మీయబడునని చేర్చున గారు జవాబుచెప్పి నా ప్రసంగము సంతరింపజేసిరి.

ఈ మీటింగునందు జరిగిన వర్సలలోని కెల్ల జయరామ స్వామిగారి మార్చెట్టుటెండరు కిక్కుము వేప్తను పుట్టించినది. మార్చెట్టుకొట్టను విడివిడిగ కొందరు వర్తకులకు రు 2100 ల మొత్తమున కిచ్చివేయటకు కాంక్షను యిప్పించునని చేర్చున గారిక తీర్మానమును వెనుకనే ప్రవేశపెట్టిరి. చాలకాలము అనేకమీటింగులందు కిర్గు చివర్సులు గావించబడినను ఏదో యొక కారణముచేత ఒక మీటింగునండి మరియొక మీటింగునకు వాయిదావేయబడుచు వచ్చినది. నేటిమీటింగులో దీనిని పరిష్కరించివేయడంచేర్చున గారు గట్టిగ కోరగా కొందరు కాన్సిలర్లు పునర్విచర్యనమునకు గడంగిరి. సాలునకు రు 2700 ల నిచ్చెదనని దిరఖాస్తును జయరామస్వామియాయుడుగారు చెట్టి యుండ, దానిని త్రోసివేసి, నప్తమున కొడంబడి చేర్చున గారు చేసిన ఏర్పాటునకు సమ్మతించుట వ్యాచారలక్షణముకాదని యు, గవర్న మెంటువారి లోపమును కనిపెట్టిరని, యిందలి నప్త మునకు కాన్సిలర్లను బాధ్యులను చేయుదుననియు, కాన్సిలువారి పరిష్కరము లేనిదే చేర్చున గారుచేసిన వాదానములకు కాన్సిలు వారు పూచీపడకూడదనియు ఇ. కృష్ణరావు నాయుడుగారు వాదించిరి. జరిగినదానికై విమర్శనలుచేయుచు కాలములుచ్చుట కన్న చేర్చున గారిమాట ఓటుపోయిన కాన్సిలువారి మర్యాద ఓటుపడిటలుకలంచి సదకు తీర్మానము న గీతరించుటయే యు చిత్తమని ఒకరును, కాదుకాదు పట్టికు మనల నెటుల విమర్శించునోకూడ నిండుక యోచించి అభిప్రాయమును తెల్పుట భావ్యముగ నుండునని యింకోకరును, పత్రికలనుచు విమర్శనలనుచు నెనుకంజవేయక కాన్సిలువారు తమ అత్కగౌరవము కాపాడు కొనవలయునని మరియొకరును ఎవరికి తోచినటులవారు ప్రసంగించిరి. చివరకు జయరామస్వామిగారు మూడేడ్లు సాలునకు 2700 లు చొప్పున తీసుకొనుటకు సమ్మతించురేమో కనుగొని తెలుపుడని ది 1-7 22 తేదీ మీటింగుకు వాయిదావేసిరి. సదకు దినమున జయరామస్వామిగారు స్వయముగ మీటింగుకు హాజరై ఏమిగారణముచేతకో గాని తమ టెండరును విత్తడ్రా చేసికొనిరి. ది 30-6-22 తేదీ పుణ్యకాలమునంతను వృధాగా వృధనర్పవై వినియోగించినందులకు కాన్సిలర్లు చింతిల్లును, చేర్చునగారి ప్రాపోజలు సేకక్రముగ సంగీరించిరి.

అనుపత్తి డెనుట్టును నిలిపిన టెండర్లు కూడ విమర్శించి నీ మీటింగులో పరిష్కరింపబడినది. చాలకాలమునుండి నీపనిని గుత్తకు గొనియున్న కైత్య కంట్లాక్తు కృత్రిమముని సామాగ్రిని పట్టుకొనేయుటలేనని సర్జునగారు ప్రాసిన రిపోర్టు వాధార పుచుకొని యాచిని టెండరు నిరాకరించి, నెల్లొకి కృష్ణమూర్తి గారుని వారిస్థానే నియోగింపుడని కొంద రుపహాసించిరి గాని మనుషటి కైత్య కంట్లాక్తునకే ఈమాటుగూడ యిచ్చిరి.

వాటకు వర్కును ఇంజనలకు వలయు బొగ్గు వంట చెరుకు సప్లయని గురించిన విమర్శనముగూడ నీమీటింగునందే గావించి, గావించి సోమయ్యగారి టెండరు సంగీరించిరి.

క్రొత్త ఫ్లాపింపుడిన మ్యూనిసిపల్ హౌస్కూలును గురి చిన రివయను తెవ్వియు కాన్సిలువారి యెరుగు పెట్టబడ నందులకు కాన్సిలర్లు ప్రజలుగూడ సలకల చిత్తులై యున్నా గా మ్యూనిసిపల్ వారు హౌస్కూలును ఫ్లాపింప నిశ్చయించుటలు లోగడ పడిచుండి కాన్సిలర్లతో గావించబడిన తీర్మానము తప్ప కాన్సిలువారు మరియొక తీర్మానమును చేసేయుండలేదు. దాని యాధారముమీదనే చేర్చున గారు స్వతంత్రించి వారియిష్టాను సారము మూలము ఫ్లాపించి, మేస్తరుల నియోగించి, బీతము లేర్పాటుచేసి, పనులు చేయుచున్నార. మిషన్ వారికి యివ్వ వలసిన రు 40,000 ల నెటుల సమకూర్చునెంచెరో, సాలునరికి వచ్చునప్తము నెవిధముగ పూడ్చవలంబిరో, చేర్చున గారు చేసిన చ.దా.కృషియే మైదో, జిల్లా బోర్డువారు నిరాకరించినట్లే గవర్న మెంటువారు కూడ గ్రాంటు నిరాకరించెరో లేక నిచ్చెద మనిరో నేమియు నెస్వరికి తెలుపబడలేదు

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్ వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు, తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. (1)

బహుమానము వైద్య నిద్య ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భావలలో దొరుకును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ. (8198) 27, చీబాబాదగోడ్డు, మదరాసు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు ఇది మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు జ్వరము, స్నిహితము, దగ్గు, ఉబ్బరము, కలరా, క్లేబ విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనొప్పలు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కది క్రమాయుధమువలె పనిచేయును నేలకొలిది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-3 200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0 4-0; డబ్బల్ సీసాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0. పి.సి. ఏ. ఆండు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా

మెటల్ పాలిషు నిప్పు తగిలినను రగులదు C. Y. Iyer. Sole Distributor for Madras Presidency Post Box 128, Madras Stocked by Messrs. Sarasvathi & Co., Broadway, MADRAS.

ERASMIC White Rose SOAP

ఎరాస్మికు తెల్ల పన్నీ రుపుత్వ సబ్బు సువాసన సుఖమును, అనందమును ఇచ్చుచు గా ఇ వాసన సొంతైన సువాసనగా నుండుటఅవసరము. ఎరాస్మికు తెల్లపన్నీరు పువ్వు సబ్బుయొక్క అత్యధు మైనటువంటియు, అసమానమగు నటువంటియు సు వా స అందరికి అలోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును ఎందువలన ఈవాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో శెప్పజాలము. ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు! అన్ని అంగళ్లయందు దొరకును. (జ)

డిప్టోమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆనుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరును, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థిత్వ శీలుగుగాను నుండు (3497) ఆయుర్వేద భూషణం

పండిత యం.దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

ఆయుష్వరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యోషధము

ఆయుష్వము, రక్తకోశకము, ఓజస్వము, స్వాస్థ్యము, బల్యము, శృంగము, మేధస్వము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్వ రసాయనమునకు" కలదు గనుక పాండురోగము, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాతము, వ్యానయోగములు, తయోగము, ధాతునష్టము, ఉష్మాదము, మలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధులు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. శ్రీలంక గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వ రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ సేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతువుల్లి కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఆయుర్వర్ధకము. చర్మ రోగములను హరించును. పెగవ్యాధులకు ఇదే వుత్తమ ఔషధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. పీ॥ 1-కి 2-0-0 ఆర్య ఔషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

అతి మూత్ర వ్యాధికి

తగిన ఔషధము తమవద్దనున్నట్లు అనేకులు ప్రచురించుచున్నాడు గాని, సంపూర్ణముగా వ్యాధిని యాపుమాపునట్టి ఔషధ మిదివర కెవ్వరును కనిపెట్టి యుండులేదు. గాన నమ్మకమైన ఔషధము అతిమూత్ర వ్యాధికి తమవద్ద గలదని ప్రచురణచేయుట గొప్ప పొరబాటు. మేము తయారుచేసిన ఆంటి-స్ట్రెకోసూరియా యనేడి ఔషధమును సేవించుటచే తప్పక గుణము గలుగును. ప్రతి బుడ్డి చుట్టును చుట్టియుండి కాగితమునందు మందు సేవించివలసిన విధము, పత్యపానములు గలవు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ॥ 4-8-0. బుడ్డి 1-కి రూ॥ 4-8-0

డబ్ల్యు స్మిత్ అండు కో., (లిమిటెడ్) మాంటూరోడ్డు, మదరాసు
W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

కలరా ఔషధములు

మాకలరామందులు అనేక ముగ్గునిసాల్పిటీవారిచే పొగడబడియున్నవి. ఈరాజధానిలో ఈకలరావ్యాధికై యుపయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకలరామందులు శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమౌచెను. మామందులు కలరా రోగిని సమర్థవంతము. మేము అనేకచేలజలకు ఇచ్చిచూచి దీనిమహిమను తెలిసికొని యున్నామనట అతికయోగిగా నెంచవచ్చును. పసిబిడ్డలు మొదలు వృద్ధులవరకు అందఱకును, గర్భిణి శ్రీలకు కూడ దీనినుపయోగింపవచ్చును. ఇతరమందులవలె నిది మూత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్గుణములకు వోటివవు. కర్పూరాద్యరిష్టము 6 బొంబుల సీసా రూ॥ 0-12-0 కలసి ఒకసెట్టు రూ॥ 1-2-0 విషాచి సంజీవని మాత్రలు 12 0-6-0 తంజివిలాసము. పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారప్ప వీధి మద్రాసు.

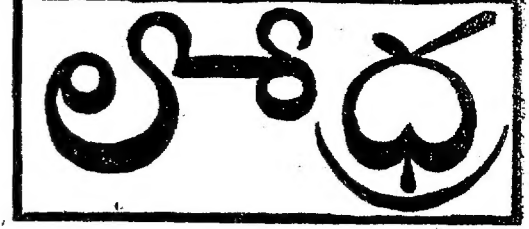
స క ల ప ను ల కు శ్రేష్ఠమైన, అతిచౌకయైన అమెరికన్ హాండు ఫోర్సు పంపులు. 200 అడుగులలోతువరకు బావులను త్రవ్వవచ్చును. అడుగుభాగమున ఇత్తలి సిలిండరు, 1 1/4 అంగుళము పీల్పు (suction) గలవు. ఒక బాలుడు కూడ దీనిని ఉపయోగింపవచ్చును. ధర 1-కి రూ॥ 125.

2 అంగుళముల టాంక్ ఫోర్సు పంపు

25 అడుగులలోతుకు మించని మిట్టబావులను గుంటలను త్రవ్వట కుపయోగ మైనవి. పీల్పు (suction), బయటికి విడిచిపెట్టుభాగము (discharge) 2 అంగుళములు గలది. 1 గంటకు 2000 గాలనులను తీయును. ఉద్యానవనము గలవారి కిది మిక్కిలి ఉపయోగకారి. గనుక ఒకటిని స్థాకులో నుంచుకొనుట మంచిది. పీల్పుకు (suction) బదులు రబ్బరు గొట్టమును ఉపయోగించుటకై ఇందుమెంబడి పంపబడును. 1-కి ధర రూ॥ 100. రబ్బరు గొట్టము (Hose) ధర ప్రత్యేకము. మి॥కేమి గావలయునో తెలుపుచు, క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

Limaye Bros., Ltd. P. B. No. 684, Fort, Bombay.

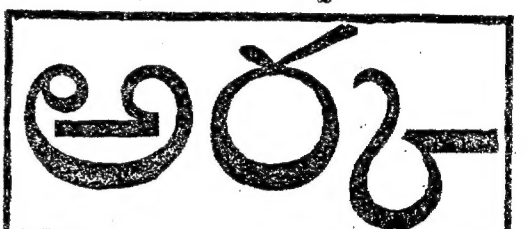
కే న రి-ర త్న త్రయ ము

గర్భకోశరోగ నివారిణి:—శ్రీలంక గలగు ముతుకూట బహిష్టికాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైలబాహిష్టిగాన రక్తస్పృశ కాన పోవుట కునుకురోగము, సంకాసహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మాతికాశారము, కీళ్లకోవ్వలు, అరకాళ్లు, అరచేతులుమంట మొదలగు శ్రీల మర్మ వ్యాధులను వడ ర్చును. 12 బొంబు 8-0-0; 6 బొంబు 1-10-0

రక్తకుద్ది వ్రావకము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లకోవ్వలు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి కీరమునకు కాంతిని ముఖ మునకు లేజన్యు నిచ్చును. 12 బొంబు 8-0-0; 6 బొంబు 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారిణి
దినం 6 బొంబు 2-8-0; 8 బొంబు 1-8-0; 1 బొంబు 0-8-0
కే న రి కు టీ రం,
(166) ఆయుర్వేద అవుషధశాల,
88 పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎర్రంబాదు మద్రాస్

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి జెందినది. ఔషధము గళియా మొదలగు అన్నివిధములైన మలకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది కుళుకశిద్ధమైన వివచూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక గూ తాడు సేవించిన ఉష్ణశమము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడిలేదు. ఒకసీసామందు తెప్పించుకొని సేవించినపిదప రోగులకి అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడ్డి 1 కి రూ॥ 8-7-0 రెండింటికీ రూ॥ 6-10-0 మాడింటికీ రూ॥ 9-12-0 మాత్రమే. [9452] ఈ త్రయములు యింగ్లీషులో వ్రాయుట యుచితము D. Polines & Co. Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lan Calcutta.

ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం
స్థాపితము 1881 సం॥
ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన
ఆ తం క ని గ్ర హ మూ త్ర లు
వీటిని సేవించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు కూడను పొందవలెను అనుట చూశోరక - ప్రస్తుతం తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరక పంపబడు మాయొక్క బాబితాలకు గాను దడచేసివాయుడు.
ఆతంగని గ్రహ ఔషధాలయం
(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసిడి.